Poštarina plaćena u gotovu

CIENA 10 KUNA BROJ 3

USTAŠA

VJESTNIK HRVATSKOG USTAŠKOG OSLOBODILAČKOG POKRETA

OTVORENJE

Poglavnikove džamije

VIESTNIK HRV. UST. OSLOBOD. POKRETA

USTAŠA

ZAGREB, 3. IX. 1944.
GOD. XIV. — BROJ 36.

NOVO USTAŠKO ORUŽJE

ko bi očekivao, da ćemo ovdje iz promičbenih razloga naviestiti neki posebni tehnički pronalazak, kojim kanimo zastrašiti protivnike i bodriti istomišljenike — taj neka ne čita dalnje redke. Doduše, možda će jednom, poslije, ustaški umovi stvoriti i na tom polju djela dostojna hrvatskih naučenjaka i velikana, no o tome još ne možemo govoriti u prvim zamasima državne izgradnje.

Čini se, da je ISTINA I PRAVDA bila prvo oružje s kojim su ustaše nastupili kod početnog novačenja hrvatskog vojničkog naroda. Veličina POGLAVNIKOVA bila je druga snažna poluga, kojom su pokrenute potlačene poljane hrvatskog duha. ŽRTVE za domovinu rodile su sto struko novim pristašama. Kruna i uspjeh DRŽAVA povukla je u naš krug daljnje junake. Nezapamćena BORBENOST ustaških vojnika oduševila je ugrožene hrvatske pokrajine za ustašku borbu. Ime viteza FRANCETIĆA povelo je legije vojničara.

Ustaška PLEMENITOST porazila je i u najodsudnije vrieme kućama povratila 30.000 odmetnika. Doista strašno oružje za komuniste i Srbe!

Ali svi ovi uspjesi zajedno daleko su pojačani i biti će učvršćeni NOVIM snagama i TISUĆAMA savršeno izobraženih mladih častnika i dočastnika, koji su kroz polovicu USTAŠKE GODINE uvršteni ili će to biti u nepobiedive odrede ustaške vojske. U isto to vrieme neprestano pristižu sa svih strana dobrovoljci i upravo se natječu pod naše zastave. Ustaška vojska raste i pretvara cieli hrvatski narod u veliki tabor oduševljenih boraca i branitelja Nezavisne Države.

Ako nadodamo, da je obskrba, i odjeća, poboljšana i u red dovedena, onda još samo moramo prišapnuti, da neprestano pristiže ORUŽJE i OPET ORUŽJE; da se strah sledi u žilama izdajica i neprijatelja, a naša sviest i snaga pojača novim velikim povjerenjem u USTAŠKU POBJEDU!

Z. Dučmelić: **POGLAVNIKOVA PRATNJA**

sastavni je dio Poglavnikovih Sdrugova koji su svoju vriednost zapečatili u ljutim borbama protiv neprijatelja reda i poredka Nezavisne Države Hrvatske. Odlučnost, spremnost, volja to je oružje ustaškog duha

DNEVNI ŽIVOT

»Primetio sam sa zadovoljstvom, da u Bosni sve više nestaju minareti,« rekao je nešto prije sloma Jugoslavije izaslanik beogradske dinastije u Sarajevu — u krugu pripuza i izdajica. »Kroz daljnih pet godina u Jugoslaviji ne će više biti Turaka,« završio je Karadjordjev sluga.

Sto godina prije Jugoslavije Otac Hrvatske domovine Ante Starčević je uzkliknuo: »Kakovi Turci, vlastelini u Bosni? Ono je hrvatsko, najstarije i najčistije plemstvo sablje u svoj Evropi.« I još je napisao ovo: »Misliti, da bi današnji Srbijanci, kakovi su, to plemstvo mogli nadvladati i držati, to misliti, bila bi skrajnja ludost.«

A danas!

Četnici ponovno napadaju muslimanski sviet hrvatske Herceg Bosne. I komunistički partizani razaraju u duhu beogradske osnove vitke minarete. A Poglavnik u isto to vrieme gradi najljepšu djamiju Evrope.

Neka djela govore i ludima i mudrima!

VOJSKA POBJEDE

Danas je najvažnija dužnost, koju je iztakao sam Poglavnik, obrana zemlje i prehrana naroda. U cilju izvršenja tih dvaju zadataka protkan je rad svih naših mjerodavnih činbenika. Svi čini i sva nastojanja naših državnika i vojničkih zapovjednika upravljena su tim svetim zadaćama i suvremenim potrebama hrvatskog naroda i Nezavisne Države Hrvatske. Neprijatelj Nezavisne Države Hrvatske, koji je htio uništiti našu državu susreo se često puta u oružanoj borbi s izabranom vojskom, koju je resila ne samo dobra vojnička spremnost, oprema, nego i iznad svega duh i ustaška sviest. U mnogim borbama na Kordunu, Kozari, Žumberku, a osobito u podhvatima čišćenja po Hrvatskom Zagorju susrele su se partizanske odmetničke bande s postrojbama Poglavnikovih Tjelesnih Sdrugova. Neprijatelj se najviše i najbolje mogao uvjeriti da PTS. u podpunosti izvršuje Poglavnikovu zapovied: obrana naroda i Nezavisne Države Hrvatske. U bojevima susreli su se s jedne strane mladi borci, koje je dalo hrvatsko selo, a s druge strane razularene bande, koje su ubačene u naše krajeve. Tu su se mladi ustaše PTS-a sukobili s partizanskim bandama, koje su došle da »oslobadjaju« narod od svega dobroga. Na mnogim mjestima su partizani uništili hrvatskom narodu seoske občine, dignuli u zrak po koju željezničku prugu, razrušili most, a sve u svrhu, da nas oslobode od naše sreće i zadovoljstva. Hrvatski vojnik je dao dostojan odgovor, a danas ga još sviestnije i jače daje. U toj borbi protiv neprijatelja častno mjesto zauzimaju Poglavnikovi Tjelesni Sdrugovi, kojima je sam Poglavnik odredio posebnom odredbom zadaću. Poglavnik je donoseći svoju odluku Poglavnikovoj Tjelesnoj Bojni zapoviedio, da se postroji Poglavnikov Tjelesni Sdrug kao ustaško-vojničko tielo. U istoj zapoviedi je odredjeno, da Poglavnikovi Tjelesni Sdrugovi kao ustaško vojno tielo sačinjavaju zaštitu Poglavnikove osobe, ali po odredbi Poglavnika mogu vršiti i ine ustaške dužnosti. Sve Poglavnikove odredbe izvršio PTS. do danas s največim samopriegorom, a jednako će i u budućnosti izvršavati svaku zapovied državnog poglavara, koje smatra za sebe ne samo dužnost, nego i posebnom čašću. Od 15. svibnja 1942., koji se dan smatra osnutkom PTS-a, vršile su postrojbe P. T. S.-a mnoge zadatke u obrani naroda i države. Ratna izvješća su do sada mnogo puta spomenula uspjehe postrojbi PTS-a na postavu. Odmetnici su pak dobro upoznali PTS. kao borbenu jedinicu, koja ne pozna poraza nego samo pobjede. Žrtve, koje su doprinesene iz redova postrojba PTS-a, a bile su brojne, ali one nisu ni za čas pomele zadivljujuću stegu i borbenost, već su dapače one bile primjer tisućama za nasljedovanje ustaške sviesti i hrvatskog rodoljublja.

PTS. izvršio je prvu Poglavnikovu zapovied podpunoma, ali je često puta izravno izvršavao zapovjed o prehrani naroda, kad je na sve moguće načine pomagao seljacima i gradjanima, da se obskrba vrši u ratu što bolje i jednostavnije. Ne samo da su pomagali seljacima kod žetve i ostalih seljačkih poslova, već su ih i zaštićivajući od partizanskih napadaja omogućili im da uberu plodove svojih žuljevitih ruku.

Poglavnikovi Tjelesni Sdrugovi iz godine u godinu su se povećavali, a tako je uzporedo rasla i djelatnost u narodu. Mladi sveučilištarci, koji su stupili na odsluženje svog djelatnog razdoblja u PTS. osvježili su redove i unieli u nj novi život. Danas su oni već svi častnici, koji stupaju na čelu povjerenih im vodova i satnija u borbu protiv odmetnika. Svi su oni sa svojom starijom braćom u borbi sviestni ustaše, koji su spremni izvršiti sve zapoviedi svojih predpostavljenih s največom točnošću i zdušnošću, stoga oni i imadu uspjeha u borbi, jer su vojska reda i stege.

PRIZNANJE ŽRTVAMA

ODLUKE MINISTRA POSTROJNIKA O PRIZNANJU PRAVA NA DRŽAVNU POMOĆ

»Odlukom ministra postrojnika od 30. lipnja 1944. broj 161-1944. priznato je Štefici Gorički iz Sv. Ivana Zelina, obćina i kotar Sv. Ivan Zelina, udovi iza pokojnog Antuna Gorički, životom postradalog ustaškog stožernog pobočnika, temeljem §§ 4. i 8. zakonske odredbe od 6 kolovoza 1943. broj CLVII 1915. D. V. 1943. o državnoj pomoći postradalim dužnostnicima »Ustaše« hrvatskog oslobodilačkog pokreta i njihovim obiteljima, pravo na državnu pomoć u visini obiteljske mirovine državnog službenika VIII činovničkog razreda s 35 godina navršene državne službe.«

»Odlukom ministra postrojnika od 6. srpnja 1944. broj D. p. 12-1943. priznato je Klari Bralo iz Vel. Gubere obćina Gornja Poljska, kotar Livno, udovi iza pokojnog Bože Bralo životom postradalog ust. zbirnika temeljem §§ 4. i 8. zakonske odredbe od 6. kolovoza 1943. broj CLVII 1915. D. V, 1943. o državnoj pomoći postradalim dužnostnicima »Ustaše« hrvatskog oslobodilačkog pokreta i njihovim obiteljima pravo na visini obiteljske mirovine državnog službenika I. dočinovničkog razreda 1. plaćevnog stupnja s 35 godina navršene državne službe.«

»Odlukom ministra postrojnika od 13. srpnja 1944. broj D. p. 176-1944 . priznato je Mariji Opić iz Gaja, obćina Gaj, kotar Pakrac uvodi iza pokojnog Vinka Opić životom postradalog ustaškog tabornika temeljem §§ 4. i 8. zakonske odredbe od 6. kolovoza 1943. broj CLVII 1915. D. V, 1943. o državnoj pomoći postradalim dužnostnicima »Ustaše« hrvatskog oslobodilačkog pokreta i njihovim obiteljima pravo na visini obiteljske mirovine državnog službenika X. činovnog razreda s 35 godina navršene državne službe.«

»Odlukom ministra postrojnika od 21. srpnja 1944. broj D. p. 217-1944. priznato je Katici Radonić iz Grude, obćina Gruda, kotar Dubrovnik udovi iza pok. Đure Radonića životom postradalog ustaškog zbirnika temeljem §§ 4. i 8. zakonske odredbe od 6. kolovoza 1943. broj CLVII 1915. D. V, 1943. o državnoj pomoći postradalim dužnostnicima »Ustaše« hrvatskog oslobodilačkog pokreta i njihovim obiteljima pravo na visini obiteljske mirovine državnog službenika I. dočinovničkog razreda 1. plaćevnog stupnja s 35 godina navršene državne službe.«

»Odlukom ministra postrojnika od 24. srpnja 1944. broj D. p. 222-1944. priznato je Magdi Pavlin iz Batine Dolnje obć. Zlatar, kot. Zlatar, udovi iza pok. Tome Pavlin životom postradalog ust. zbirnog pobočnika temeljem §§ 4. i 8. zakonske odredbe od 6. kolovoza 1943. broj CLVII 1915. D. V, 1943. o državnoj pomoći postradalim dužnostnicima »Ustaše« hrvatskog oslobodilačkog pokreta i njihovim obiteljima pravo na visini obiteljske mirovine državnog službenika III. dočinovničkog razreda III. plaćevnog stupnja s 35 godina navršene državne službe.«

»Odlukom ministra postrojnika od 24. srpnja 1944. broj D. p. 223-1944. priznato je Ani Petek iz Volovodera, obćina Popovača kotar Kutina udovi iza pok. Đure Petek životom postradalog ustaškog zbirnika temeljem §§ 4. i 8. zakonske odredbe od 6. kolovoza 1943. broj CLVII 1915. D. V, 1943. o državnoj pomoći postradalim dužnostnicima »Ustaše« hrvatskog oslobodilačkog pokreta i njihovim obiteljima pravo na visini obiteljske mirovine državnog službenika I. dočinovničkog razreda 1. plaćevnog stupnja s 35 godina navršene državne službe.«

»Odlukom ministra postrojnika od 27. srpnja 1944. broj D. p. 229-1944. priznato je Kati Maloseja iz Poznanovca, obćina Mače, kotar Zlatar, udovi iza pokojnog Franje Maloseja životom postradalog ustaškog zbirnika temeljem §§ 4. i 8. zakonske odredbe od 6. kolovoza 1943. broj CLVII. 1915. D. V. 1943. o državnoj pomoći postradalim dužnostnicima »Ustaše« — hrvatskog oslobodilačkog pokreta i njihovim obiteljima pravo na državnu pomoć u visini obiteljske mirovine državnog službenika I. dočinovničkog razreda 1. plaćevnog stupnja s 35 godina navršene državne službe.«

VOJSKA POBJEDE

Često puta vidimo po našim gradovima postrojbe PTS-a, a na licima mladih ustaša čitamo veselje i životno zadovoljstvo. Oni su ponosni da mogu u velikoj borbi za slobodu i nezavisnost hrvatskog naroda doprinieti svoj dio, ponosni su što nose oznake PST-a, što su prva straža našeg vrhovnog zapovjednika i državnog Poglavara Poglavnika Ante Pavelića.

Kao što su do sada izpunjavali svoje dužnosti, tako će ih jednako izvršavati u budućnosti. Oni će uviek davati primjer kako se Poglavnikov vojnik bori i živi, kako on ljubi svoju domovinu i državu.

IVO CEROVAC
ratni izvjestitelj PTS.

»Odlukom ministra postrojnika od 27. srpnja 1944. broj D. p. 231-1944. priznato je Ružici Vilušić iz Bukinja, obćina Bukinje, kotar Tuzla udovi iza pok. Mike Vilušića životom postradalog ustaškog tab. pobočnika temeljem §§ 4. i 8. zakonske odredbe od 6. kolovoza 1943. broj CLVII. 1915. D. V. 1943. o državnoj pomoći postradalim dužnostnicima »Ustaše« — hrvatskog oslobodilačkog pokreta i njihovim obiteljima pravo na državnu pomoć u visini obiteljske mirovine državnog službenika I. dočinovničkog razreda 1. plaćevnog stupnja s 35 godina navršene državne službe.«

USTAŠKI POGLEDI

UZ VAŽNE DOGADJAJE

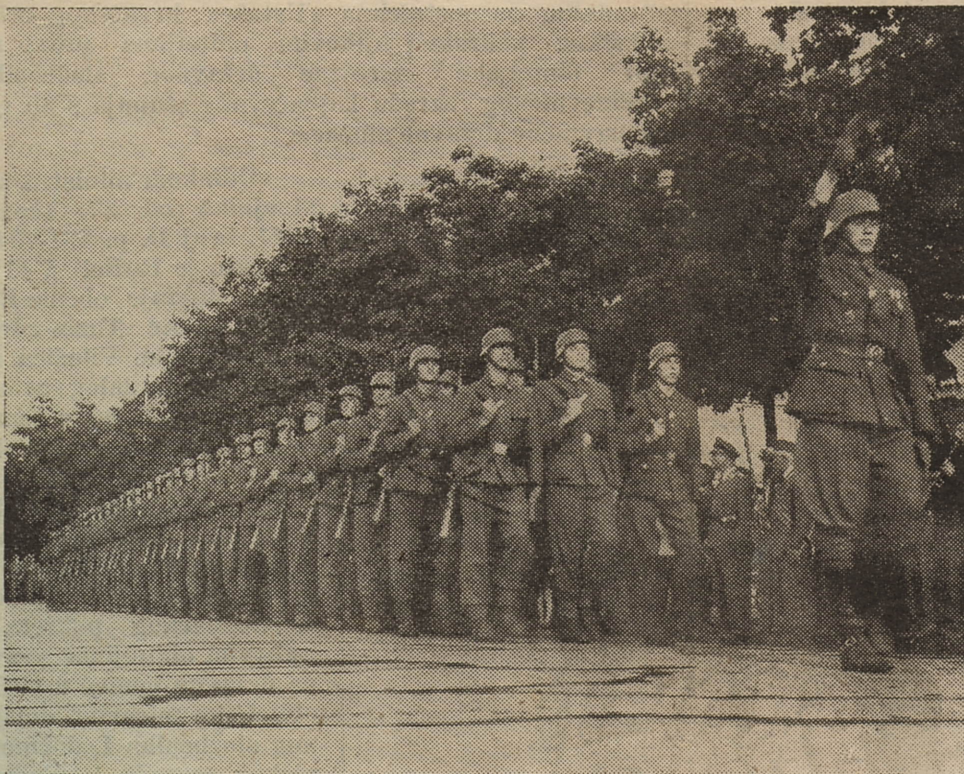
Uzprkos ratnim zbivanjima, kojima smo i mi izloženi, uzprkos svim mogućim neprilikama i naporima, da se na našem unutarnjem bojištu što prije i što temeljitije obračuna s odmetničkim bandama, zbilo se je nekoliko značajnih dogadjaja, koji su možda na oko i nevažni, ali koji su u stvarnosti od velike važnosti za razvoj našeg unutarnjeg političkog života, jer dokazuju, da se u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj radi i izgradjuje na svakom koraku, da se riešavaju, makar bio i rat, mnoga važna pitanja.

Po našim krajevima bile su se pojavile skupine odmetnika, koje su pokušavale na sve moguće načine ometati naš državni razvoj i onemogućiti nas raznim zločinačkim podhvatima u vršenju sadašnjih težkih dužnosti obrane zemlje i prehrane potrebnih krajeva. Razumljivo je, da se to više nije moglo ni smjelo trpjeti, pa je stoga postavljen *posebni povjerenik u ravnateljstvu za javni red i sigurnost*, koji će svim silama — pa makar i putem teže odmazde — suzbijati zločinački rad odmetničkih pozadinskih bandita. Taj se odmazdni rad svakim danom sve uspješnije razvija, bez obzira na možebitna šaputanja »čovjekoljubivih« dušica, koje ne mogu ili ne će shvatiti činjenicu, da država ima pravo poduzeti sve mjere, kad se radi o obrani njenih granica, osiguranju prehrane i mirnog života njenih stanovnika.

•

Ratnim stanjem dobrano su se počeli koristiti i kriomčari, te nezasitne podzemne bande, koji kao drugdje tako i kod nas žele putem kriomčarenja steći imetke i poremetiti naše gospodarske prilike. I proti njima poduzeti su koraci i bit će takodjer nemilosrdno proganjani i iztrebljivani baš kao i šumski odmetnici, jer oni nisu ništa manji neprijatelji države i naroda od onih prvih. Suzbijanjem zločinačkog kriomčarskog rada rukovodi *posebni povjerenik za prehranu*, koji je nedavno postavljen Poglavnikovom odredbom.

•

UZORNA SAT
ustaške vojske, koja će izdržati kroz vatru i vodu do kraja

Uz prigodne svečanosti *nedavno su uredjeni odnosi izmedju hrvatske i rumunjske pravoslavne crkve*, kojom je zgodom došlo do posjeta visokih rumunjskih crkvenih dostojanstvenika. Priznanjem Hrvatske pravoslavne crkve sa strane rumunjske pravoslavne crkve uredjeni su i medjunarodni odnosi u tom pogledu. Prigodom toga priznanja svečano je ustoličen episkop sarajevski.

•

Samo par dana iza toga *svečano je otvorena velebna Poglavnikova džamija* na trgu Kulina bana u Zagrebu, čime je konačno izpunjena Poglavnikova zamisao, da hrvatski muslimani dobe svoju predstavničku džamiju u glavnom gradu Nezavisne Države Hrvatske. Oba ova čina dokazuju veliku skrb i istinsku ljubav hrvatskoga vrhovničtva za sve priznate vjere, što je došlo do izražaja i u prigodnim Poglavnikovim riečima.

•

Gotovo istodobno zbio se još jedan važni dogadjaj u Zagrebu. *Gradjanstvo grada Zagreba, preko svojih izabranih striliških predstvnikaa izabralo je svoga gradonačelnika, donačelnika i gradsko zastupstvo*. Nakon svojedobnog izbora obćinskog načelnika u Remetama, ovo je ponovni dokaz, da Ustaška Hrvatska ne želi nigdje silom postavljati zastupnike, već prepušta volji naroda, da si ih sam izabere. Razumije se, da se ne može dopustiti nikakve izbore po sustavu obsjenjivačkog birališta i kupovanja gulašom, već na način, da si narod doista bira svoje predstavnike po volji. Samo s tom razlikom, što u Ustaškoj Hrvatskoj bivaju birani pravi i

pošteni predstavnici. Ima znakova, da će se u skoro vrieme nastaviti tim putem.

•

Kao kruna svih dogadjaja bilježi se značajna i radostna viest, da je konačno *Hrvatska ratna mornarica i službeno nastupila*, te je prošlih dana na najsvečaniji način izvješena hrvatska ratna zastava na prvim našim jedinicama, pod kojom će hrabri hrvatski mornari opet našim Jadranom pronositi slavu hrvatskom imenu. Ciela Hrvatska primila je tu viest s najvećim oduševljenjem, izkazujući najveću ljubav i odanost svom državnom poglavaru, Poglavniku, koji je nakon ustrojstva naše pješačke vojske, naših strojopokretnih brzih sklopova, naše vojnice i zrakoplovstva, konačno uzpostavio vjekovima očekivanu hrvatsku ratnu mornaricu, koja će braniti našu obalu. Sad se doista može reći, da je u potpunosti oživotvorena ona: »naša puška na našem ramenu«... Ako k tome dodamo, da se redovi naših oružanih snaga iz dana u dan popunjuju novim svježim snagama, kojima na čelo dolaze već novi, za vrieme Nezavisne Države Hrvatske u domovini ili u savezničkoj Njemačkoj izobraženi častnici, možemo mirne duše i spokojno očekivati i najteže dogadjaje, sviestni, da će hrvatski vojnik, ustaša i domobran svagdje, uviek i proti svakom neprijatelju izvršiti predajno hrvatsko ratničko deržanstvo.

•

Uz sav ogromni posao, uz misli na sve moguće možebitnosti, koje nam još ovaj rat može donieti, uz skrb za oružane snage i prehranu opustošenih i potrebnih krajeva, Poglavnik eto neumorno i sustavno u duhu ustaških načela provodi u djelo sve ono, što narod želi i sve ono, što je nagoviestio da će učiniti.

•

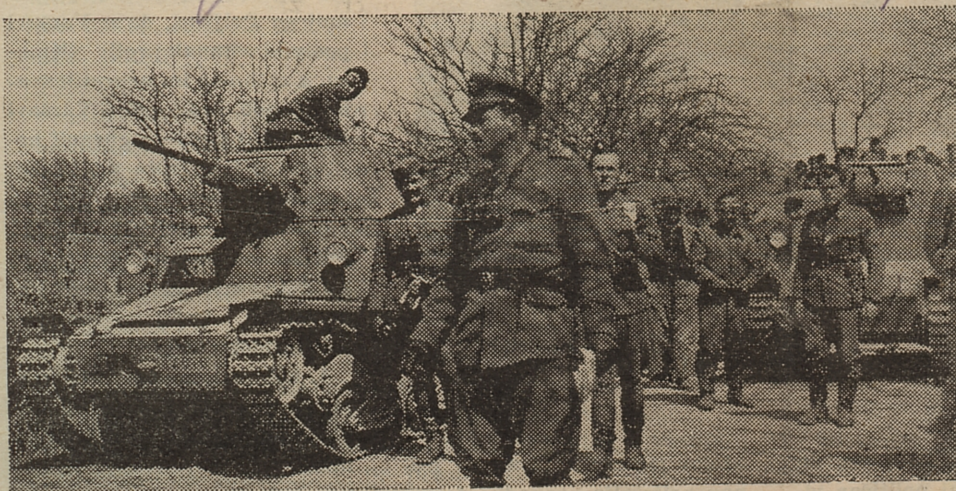
Vjerujemo, da će tokom vremena, a svakako u pogodnom času, doći do oživotvorenja i drugih Poglavnikovih osnova. Kod toga medjutim treba napomenuti, da bi svaka nestrpljivost kao i svako očajavanje u Ustaškoj Hrvatskoj bio zločin. Do sada je Poglavnik izvršio gotovo sva svoja obećanja i nagovještanja, a da nije rata, tek bi se onda vidjelo, što znači ne samo vojnička, već i izgradna snaga Hrvatske. Mi smo već do sada svojim radom i svojim uspjesima na svim poljima zadivili sviet, a kad jednom nastupe dani mirnoga razvoja, tek onda će vidjeti i prijatelji i neprijatelji, da ustaša nije samo ratnik i borac, pogotovo da nije — kako su ga nazvali — rušitelj, već da je graditelj, koji se moži takmiti sa svima u svietu.

•

Danas su pozvani svi na suradnju, pozvani su, da pomažu Poglavniku, koliko u borbi toliko i u izgradnji Hrvatske. Čitav se je narod odazvao, što najbolje svjedoči činjenica, da su uzprkos težkih prilika sva naša polja bila zasijana i da je plod seljačke muke dopremljen pod krov i tako osigurana prehrana svim. Isto su tako naši radnici svuda dokazali svoju visoku narodnu sviest i gdje god je bilo moguće, podvostručili svoj rad u korist države, koja s druge strane vodi za njih najveću skrb.

ZAPOVJEDNIK P. T. S.
pukovnik Ante Moškov, prigodom uspjelih podhvata protiv pljačkaša u sjevero-zapadnim dielovima Hrvatske Države

GANDIJEV »LETEĆI« SKLOP
Ime bojnika Oreškovića zvanog »Gandi« spominje se često medju pripadnicima Poglavnikovih Tjelesnih Zdrugova kao simbol junačtva, požrtvovnosti i pobjede ustaškog oružja

•

Možda je netko i sustao, netko zatajio... Možda je netko smatrao potrebnim pjevati ili slikati po šumama medju partizanima. Ništa zato. Ustaško oko točno promatra, tko u Ustaškoj Hrvatskoj radi a tko ne, tko je uz hrvatski narod a tko uz špekulantsku i banditsku šumu. Ustaše bilježe i pamte... Bit će i dana obračuna...
Ustašku Hrvatsku u njenoj borbi i u njenom radu nitko na svietu ne će zaustaviti ni spriečiti. Ona će pobiediti. A s njom i svi oni, koji su hrvatski i ustaški radili.

MIJO BZIK,

NOVOSTI IZ SVIETA

Nezavisna Država Hrvatska u očima neutralaca — Veliko medjunarodno zabavište u Londonu ponovno otvoreno! — Dobar je strah, kome ga je Bog dao... — Nije šteta krvi — ali tudje, misle u Englezkoj

HRVATSKA U OČIMA NEUTRALACA

Strano novinstvo, posebice ono neutralnih država, bavi se u posljednje vrieme dosta često položajem u Hrvatskoj. Medju tim glasovima nailazimo dosta često i na takva mjesta, kojima je vriedno pozabaviti se, posebice u slučaju, kakav dolje navodimo, to jest, da i nama nepovoljno opredieljeni listovi moraju priznavati za nas povoljne činjenice. U jednom od svojih posljednjih nedjeljnih uvodnika piše o tome sliedeće redke Glavni ravnatelj g. Ivo Bogdan:

»Courrier de Geneve« od 11. o. mj. u uvodniku pod naslovom »Slovačka i Hrvatska« najprije osudjuje Benešovu politiku protiv Slovaka, koji se bore protiv kršenja obveza sa strane Čeha, te kaže, da se slično može kazati i za Hrvatsku, koja da je godine 1941. »uz podporu Osovine postala nezavisnom državom« »Formula unitarizma je zastarjela« na području bivše države i »povratiti se na nju značilo bi ovjekovječiti gradjanski rat«. Ni jedna skupina, koja ima pristaša u Hrvatskoj »ne bi dopustila ukidanje hrvatskih sloboda i obnovu jugoslavenske države, u kojoj bi Srbi bili gospodari«.

Dalje se u članku kaže:

»Journal de Geneve« od 7. o. mj. donosi na prvoj stranici članak pod naslovom »Život u Hrvatskoj«. Članak je pun uobičajenih pretjerivanja o odmetnicima, ali tamo se ipak citira i Poglavnikova izjava o jednodušnosti Hrvata, a k tome se kaže i ovo: »Ono što prije svega zanima Hrvate jest, da bi Hrvatska ostala neovisnom u svojim današnjim granicama.

Z. Dučmelić: ČUVAR JADRANA

Na kraju se članka kaže, da ni jedan hrvatski političar više neće moći mimoići pitanje hrvatske države.«

U nastavku se citira »Gazette de Lausanne« od 7. kolovoza, gdje je objavljen članak pod naslovom »Hrvatska 1944.

»Iako je članak pisan od jednog prijatelja zapadno-demokratske politike, ipak ne može izbjeći priznanju, da je najveći dio hrvatskog naroda podpuno protivan komunizmu, te spominje i 30.000 prebjega, koji su se u posljednje vrieme vratili iz šuma. U istom članku se švicarski list osvrće i na Poglavnika te kaže ovako:

»Ali Poglavnik tvrdi, da je podupiran od naroda, koji želi imati svoju državu. I u tome ima pravo, Hrvati... su mu zahvalni, što je stvorio državu u najtežim prilikama. Mogao sam se uvjeriti, da država djeluje. Vojska je čak za malu državu izvrstna, a to je morao priznati sam Tito. U jednome od svojih posljednjih govora Pavelić je naglasio, da je obstanak države mnogo važniji od pitanja, tko će vršiti vlast«. Na kraju švicarski dnevnik upozorava Saveznike, da o svim tim psihologijskim činjenicama treba voditi računa i da ne treba podcjenjivati njihovo značenje.

NIJE ŠTETA KRVI...

Još jednom su Angloamerikanci omastili ruke krvlju svojih nekadanjih saveznika. Pomoću svojih plaćenika potaknuli su Poljake,, da u Varšavi podignu ustanak protiv Niemaca, a zatim su im uzkratili svaku pomoć. Što se je u Varšavi dogodilo, i kuda su gurnuli nesavjestni izazivači još jedan narod pokazuju nam izvješća njemačkih oružanih snaga. Poljsko novinstvo piše, da se grad Varšava nalazi pred katastrofom, kojoj se razmjeri još ne mogu dogledati.

1. kolovoza godine 1944. razvili su pripadnici jedne od Engleza plaćene nezakonite organizacije t. zv. »Armija Krajowa« pokret ustanka u mnogim varšavskim gradskim četvrtima. Budući da su s njemačke strane već odavna imali podpuno točne viesti o toj organizaciji, koju je Englezka pripremila, plaćala i njome zapo-

vjedala, mogle su odmah biti poduzete energične protumjere. Došlo je više puta do ogorčenih uličnih borba u kojima su osujećeni pokušaji pobunjenika, da se domognu važnih zgrada i predjela Varšave. S obzirom na blizinu fronte, koja se nalazila za ledjima pobunjenika, kako su to oni mislili, nadošla je potreba energičnog provodjenje njemačkih protumjera. Budući, da su se pripadnici organizacije »Armija Krajowa« uzprkos bezizglednosti njihova podhvata, odmah iz početka služili gradjanskim pučanstvom, medju njima ženama i malodobnom djecom, te su ih prisilno upotrebljavali u svom pokretu, to sva odgovornost za nesreću i biedu, koja sada vlada u Varšavi i medju njenim pučanstvom, pada izključivo na te začetnike, koji se nalaze pod vodstvom političkog plaćenika, koji se krije pod krivim imenom »Generala Bora«. Osim svih strahota, koje je taj nepromišljeni čin jedne skupine prouzrokovao, nadošlo je i množtvo drugih nevolja na račun pučanstva.

Porodice su raztavljene. Djecu, koju se za vrieme noći slalo da doznaju nešto o sudbini rodjaka, odveli su ustanici, pa ih upotrebljavaju za dojavnu službu. U napuštenim stanovima vršena je pljačka. Na više mjesta grada primjećene su naoružane skupine židova, koje se povlače ulicama ubijajući i pljačkajući. Gradjani, koji su htjeli zaštititi svoje vlastničtvo, ubijeni su.

VELIKO ZABAVIŠTE U LONDONU

U Londonu, a i inače po svietu ima nekoliko neobično slavoljubivih ljudi, kojima je jedini životni cilj: drmati negdje poput kakvog gromovnika, popevši se na kakvu narodnu grbaču. Budući da su te sanje na veliku žalost podpuno nedohvatne, zabavljaju se oni u dokolici državničkim poslovima na veliko. Tako nekako je i sa sablastnom »vladom« razkralja Petra. Izdali su dugo najavljivanu »deklaraciju«.

»Deklaracija« započinje priznanjem, da je do sastava sadanje »vlade« Petra Karadjordjevića došlo na zahtjev komunističkog vodstva partizana i tako zvanih saveznika, te da će ova »vlada« u podpunosti izvršiti sporazum s »Titom«.

Zatim se u »deklaraciji« veli, da »kraljevska vlada smatra svojom dužnosti pokloniti se sjenama stotina tisuća palih u borbi protiv neprijatelja«, a posebno izražava se priznanje partizanstvu.

Ovaj dio »deklaracije« predstavlja priznanje o velikim gubitcima, što su ih odmetnici imali u borbi, a isto vrieme Petar Karadjordjević, Ivan Šubašić i svi oko njih još jednom otvoreno preuzimaju na sebe svu strahovitu odgovornost zbog zlodjela, što su ih izvršili odmetnici, kojima oni odaju priznanje, klanjaju se njihovim sjenama, a sve one, koji su se u obrani svojih života i imetka oduprli ovim zločincima, proglašuju izdajicama i priete im nekakvim narodnim sudom »kao i svima koji su javno ili prikriveno suradjivali s neprijateljem«.

Ova prietnja samo je sliepo oponašanje istih takvih prietnja Londona, Moskve i Washingtona, koje se već godinama ponavljaju.

Dalje u »deklaraciji« Petar Karadjordjević priznaje komunističku upravu kao privremenu izvršnu vlast, kako je na to bio obvezan rečenim sporazumom, a to su »Antifašističko veće Jugoslavije« i »Nacionalni komitet oslobodjenja Jugoslavije«, koji vrše ulogu tobožnjeg parlamenta i tobožnje vlade.

U »deklaraciji« izražava se podpuna poslušnost i podložnost saveznicima, poziva »sav naš narod, da se skupi u ujedinjenu borbenu frontu pod vodstvom »Tita«, te izjavljuje, da će »vlada« vršiti ulogu predstavnika za obskrbljivanje partizana. Dodaje se, da će se »vlada« brinuti za obskrbljivanje cjelokupnog stanovničtva zemlje«. To se valjda čini time, što Angloamerikanci bombardiraju hrvatska sela i gradove i što zrakoplovima odvoze stočno meso s hrvatskih područja, koje potječe od komunističko-partizanske pljačke na štetu hrvatskog seljačtva. Time se već sada dobiva slika tog savezničkog »obskrbljivanja«, kako bi se provodilo, kada bi saveznici zaposjeli naše područje.

U pogledu granica buduće »Jugoslavije« u »deklaraciji« se govori samo o »nastojanjima vlade« u tom pogledu.

DOBAR JE STRAH...

Ne samo Englezima, već je oružje odmazde »V 1« zadalo gadan strah i Amerikancima. Da je tome tako, može se najjasnije razabrati iz pojedinih izjava odgovornih američkih političara o samoj stvari. Tako nam javlja dojavna služba Reuter iz Washingtona, da je senator Murray podnio senatu priedlog za osnivanje zračnog redarstva. Murray je u svojoj izjavi rekao doslovno: »Pouzdano sam obavješten, da će se aeronautička znanost uskoro biti u stanju proizvesti robot-bombe, koje će se iz svakog diela Europe moći prebaciti preko Atlantskog oceana i pogoditi odredjene ciljeve u Sjedinjenim Državama.

NOVINSTVO BOJIŠTE KRUGOVAL

BOLJŠEVICI TEŽE ZA BALKANOM

Dogadjaji u Rumunjskoj očito govore, da su na mjestu sve tvrdnje, da je balkansko područje jedan od prvih ciljeva sovjetskog imperializma. Sovjeti doduše uviek pokušavaju prikriti svoje konačne ciljeve, pa se čak i zgražaju, kada se doista pogodi ono, što oni namjeravaju.

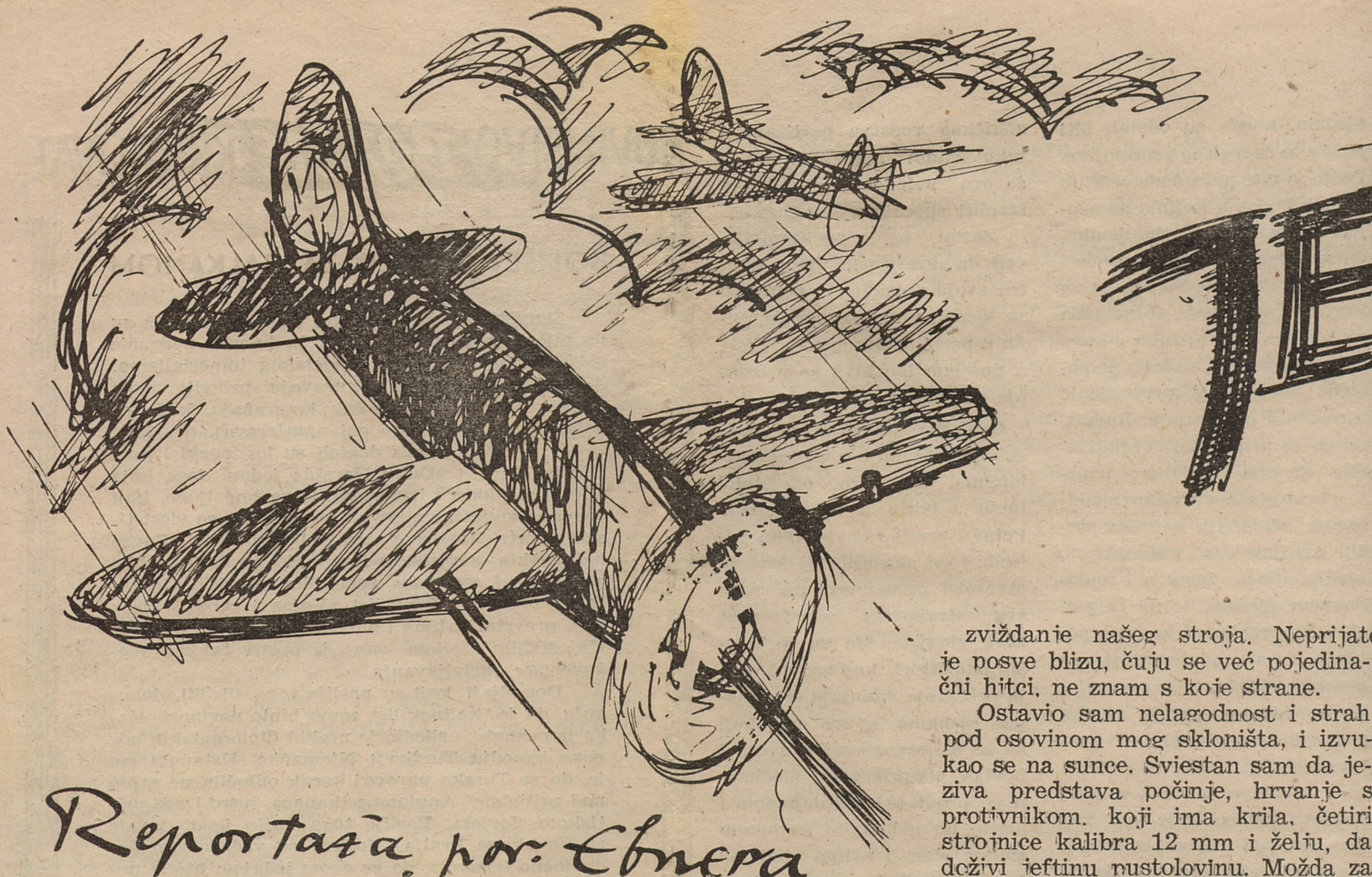
Prije tri mjeseca donieli su londonski listovi »Daily Mail« i »Daily Herald« jednu viest, koja nije bila nikakvo iznenadjenje za one ljude, koji poznaju sovjetske ciljeve i metode. Ta se viest ticala nacrta Moskve, da na Balkanu stvori »Savez balkanskih sovjetskih republika, u koji bi bila uključena i sovjetska republika morskih tjesnaca«. Tada je Stalinov list »Vojna i rabočij klas« stao prevrtati očima i silno se radi toga zgražao. Najoštrijim riečima ustao je protiv takvog »nečuvenog« okrivljavanja.

Dogodjaji, koji su poslije toga sliedili, dokazuju, da je Stalinov list samo hinio nevinost. Kako je poznato, usliedio je prekid diplomatskih odnosa izmedju Turske i Njemačke. Ustanovljeno je, da se Turska na ovaj korak odlučila ne samo pod pritiskom Angloamerikanaca, nego i pod pritiskom Sovjeta. Poslije toga došlo je do izdaje rumunjskoga kralja. Moskva se već sasvim nedvojbeno izjasnila, da se ovom izdajom htjela poslužiti, da bi na južnom odsjeku iztočne fronte pokolebala njemačke i rumunjske čete, te otvorila vrata sovjetskom prodoru na Balkan. Dakako. Angloamerikanci su i ovdje odigrali svoju ulogu, a to se vidi iz posljednjeg Churchilova govora u kojem je Rumunjskoj upućen savjet, da se preda na milost i nemilost boljševicima.

Radi toga je jasno, da Njemačka sa svojim saveznicima ostaje jedini bedem proti komunističkoj poplavi, koja prieti evropskim zemljama. Stoga ni jednoj zemlji ne koristi samo načelni stav protiv boljševizma, jer se tim ne da odkloniti boljševička opasnost. Potrebno je skrajnjom odlučnošću voditi borbu protiv boljševizma.

Hrvatski narod vodi takvu borbu protiv boljševičkih plaćenika i komunističkih bandi već tri godine. Kroz to vrieme mi smo upoznali boljševizam iz neposredne blizine, a što smo ga više upoznali, postajali smo odlučniji u toj borbi sve dotle dok ne osiguramo podpuno svoju slobodu i državnu nezavisnost.

Reportaža por. Ebnera

Kloparaju mi u ušima kotači našeg drndavog vagona, koji gmiže prema Ogulinu. Vruće je popodne, i osjećam potočiće znoja kako mi teku niz ledja. Gutam pljuvačku, mislim na predratno pivo, brojim kilometre i podrezane brzoglasne stupove. Na pragu smo Like, gdje nema ni dosta vode . . . . .

Neki domobran kraj mene susretljivo mi zapali cigaretu. Naslonjen na pušku priča mi o dosadašnjim borbama. Bio je jednom zarobljen, ali mu je uspjelo pobjeći. Sada je teklić izmedju Ogulina i Karlovca, i već nekoliko puta ležao je izpod kotača, izmedju tračnica. Prokleti Englezi mitraljiraju!

»Imam slutnju da ću se i danas dobro izpružiti. Gadovi, zadnji puta su nam probušili lokomotivu kao sito, i ubili dvie krave, koje su pasle kraj pruge. Eh, da ja znam letjeti . . . «

Gledam njegove grube, zgrčene šake, pa si dočaravam blistavu sliku dvoboja mog domobrana i nekog englezkog rahitičnog zrakoplovca. Bio bi to užitak, kojeg bih rado platio . . .

Tisućljetna gromada Kleka crni se medju bielim oblačićima. Sjećam se još crvene zastave, koju smo gledali na njegovom vrhu prije godinu dana. No ne za dugo, jer smo je nakon par dana skinuli i donieli. Prokleto neugodno je bilo to penjanje, samo da se domognemo crvene krpe, koju je čuvalo nekoliko podrapanih ušljivih tipova. Tobože, počastna straža na osvojenom Kleku! Taj podvig stajao nas je mnogo znoja i smieha.

Kočnice mi zacviliše u zadnjem djeliću mozga. Iznenadna graja i viprekine mi sjećanja. Komešanje u vagonu. Žene lomataju rukama i tiskaju se vratima. Neki skaču kroz prozore.

Domobran i ja se pogledasmo. Znamo već ovu, svaki put istu pjesmu. Neprijateljski zrakoplovi u nizkom lietu napadaju.

Jedina misao i volja je: napolje iz smrdljivog zapaljenog sanduka na kotačima!

Sada ne osjećam vrućinu, a žuljevi na nogama, koje sam toliko proklinjao, nestali su pred spoznajom nove aktivnosti. U ovoj utakmici smo slabiji, pa nam samoodržanje i nesigurnost nalaže: Zavuci se u prvu rupu! Kao na slikopisnom platnu vidim u tim ludim trenutcima zapisane domobranove rieči:

»Eh, da ja znam letjeti . . . «

Sa očajnom ljutnjom nemoći podvukao sam se usred psovki i zapomaganja zaplašenih putnika pod osovinu vagona, koji je vonjao na osušeno ulje, prašinu i ugljen.

Zrakom je jurilo zujanje triju lovačkih zrakoplova i nepomirljivo zviždanje našeg stroja. Neprijat je posve blizu, čuju se već pojedinačni hitci, ne znam s koje strane.

Ostavio sam nelagodnost i strah pod osovinom mog skloništa, i izvukao se na sunce. Sviestan sam da jeziva predstava počinje, hrvanje s protivnikom, koji ima krila, četiri strojnice kalibra 12 mm i želju, da doživi jeftinu pustolovinu. Možda za upravljačem sjedi neki nacereni crni divljak, koji je prosvjećivao šašavu broadway-sku publiku svojim bubnjem ili saksofonom, možda neki propali bezzubi boksač sa punim ustima neizbježive gume za žvakanje, ili kaka prekine mi sjećanja. Komešanje u eli životni vidokrug sastojao od kartanja, čitanja 2 cent. romana i timarenja konja.

Uvukao sam duboko dah u pluća i široko otvorio oči. Tri krilata zmaja bljuvala su iznad mene američki barut, čelik i mjed. Pilenje njihovih strojnica rezalo je po cieloj dužini vlaka. Naboji su se zabijali u vagone, kamen tučenac na pruzi, ledinu, i razbijali bieli, kišom izprani krš. Praštalo je kao u paklu.

Preletjeli su. Sliedim ih pogledom i znam da će se opet vratiti.

Na desetak metara pokraj pruge čujem zapomaganje. Netko je nastradao. Letim prema tom mjestu. Uz mene je neizbježiv domobran.

Jedna nesretna seljakinja drži se rukama za prsa, i pokušava se dići. Ostavlja krvavi lepljivi trag na posušenoj, od sunca izgorenoj travi. Vidim, nema joj pomoći. Još samo krklja, gubi sviest. Svejedno, moramo je dopremiti do vagona.

Zgrabili smo i nosimo bezpomoćno tielo. Izpod vagona viču nam putnici. Oprez! Vraćaju se!

Zabio sam nos u jedan grm, ali zjenice su mi širom otvorene. Domobran škljoca puškom i gadja lovca u naletu. Ima li to smisla?

JEDANJE SRU

ra

rpe, koju je
mih ušljivih
a straža na
odvig stajao
ieha.
u zadnjem
a graja i vi-
omešanje u
ukama i tis-
skaču kroz

pogledasmo.
istu pjesmu.
i u nizkom

je: napolje
sanduka na

inu, a žuljevi
oliko prokli-
znajom nove
nici smo sla-
je i nesigur-
prvu rupu!
tnu vidim u
pisane domo-

ti . . . «
nemoći pod-
ki i zapoma-
pod osovinu
na osušeno

nje triju lo-
nepomirljivo

zviždanje našeg stroja. Neprijatelj je posve blizu, čuju se već pojedinačni hitci, ne znam s koje strane.

Ostavio sam nelagodnost i strah pod osovinom mog skloništa, i izvukao se na sunce. Sviestan sam da jeziva predstava počinje, hrvanje s protivnikom, koji ima krila, četiri strojnice kalibra 12 mm i želju, da doživi jeftinu pustolovinu. Možda za upravljačem sjedi neki nacereni crni divljak, koji je prosvjećivao šašavu broadway-sku publiku svojim bubnjem ili saksofonom, možda neki propali bezzubi boksač sa punim ustima neizbježive gume za žvakanje, ili kaka prekine mi sjećanja. Komešanje u eli životni vidokrug sastojao od kartanja, čitanja 2 cent. romana i timarenja konja.

Uvukao sam duboko dah u pluća i široko otvorio oči. Tri krilata zmaja bljuvala su iznad mene američki barut, čelik i mjed. Pilenje njihovih strojnica rezalo je po cieloj dužini vlaka. Naboji su se zabijali u vagone, kamen tučenac na pruzi, ledinu, i razbijali bieli, kišom izprani krš. Praštalo je kao u paklu.

Preletjeli su. Sliedim ih pogledom i znam da će se opet vratiti.

Na desetak metara pokraj pruge čujem zapomaganje. Netko je nastradao. Letim prema tom mjestu. Uz mene je neizbježiv domobran.

Jedna nesretna seljakinja drži se rukama za prsa, i pokušava se dići. Ostavlja krvavi lepljivi trag na posušenoj, od sunca izgorenoj travi. Vidim, nema joj pomoći. Još samo krklja, gubi sviest. Svejedno, moramo je dopremiti do vagona.

Zgrabili smo i nosimo bezpomoćno tielo. Izpod vagona viču nam putnici. Oprez! Vraćaju se!

Zabio sam nos u jedan grm, ali zjenice su mi širom otvorene. Domobran škljoca puškom i gadja lovca u naletu. Ima li to smisla?

Prasak njegove puške pomiešao se sa odvratnim režanjem napadačevih strojnica. Medjutim još se jedna strojnica čuje, samo malo sitnije, ali rezko i odvažno. Naši na oklopnom vagonu odgovaraju.

Dvojica su već preletjela, nalieće treći, nizko i bjesomučno.

Oko mene i domobrana pišti trava, diže se lagana prašina i pršti sitni krš. Ne marim za to, već piljim u blještave plohe strašila.

Ne vjerujem očima! Glava moćnog čudovišta se kida, frcaju komadi čelika, i suklja silnom snagom plamen. Šum zapaljenog lovca preleti mi iznad glave. Ostaje dugi trag čipkastog dima u titravom užarenom zraku, punom jezive prietnje i proteklih zbivanja.

Živi uzvici dižu me iz žbuna, krvavih ogrebenih ruku. Neki putnici su se izvukli iz skloništa i upiru prstima za dimnim tragom, za padajućom putanjom trećeg lovca, koji se kojih tisuću metara zapaljen zabio u zemlju. Tek onda dopre do mene prasak i detonacija oborenog lovca. Ostale dvojice nema na vidiku.

Domobran je zabio lice u travu i ne miče se. Puška je kraj njega. I jedna izpaljena ljuska.

Prevrnem ga na ledja. Opet krv i razgoračene, iznenadjene oči. Mrtav je. Nije li predvidio svoju smrt riečima: Imam slutnju, da ću se i danas dobro izpružiti.

Zaklopio sam jedan par očiju, koje više ne vide. Njemu i seljakinji. Njihova izpružena i zgrčena tiela na prljavom izpljuvanom podu marvenog vagona podsjećaju me i opominju na nepomirljivost borbe protiv podmuklog neprijatelja, koji svakim novim danom puni novim kapima rieke suza i krvi našeg nedužnog naroda.

Prošao je već jedan sat iza napadaja. Neprijatelj se nije vratio. U

džep sam stavio komad iz-
krivljenog čelika oborenog
neprijateljskog lovca, ko-
jeg smo našli izgorenog i
slupanog medju kršem. Je-
dna pougljena lješina dimi-
la se medju krhotinama.

Vagoni opet drndaju po
usijanim tračnicama. Odo-
straga na oklopnom vago-
nu klate se izpružene noge
naših ustaša i čuje se ve-
seli razgovor strojničara,
koji je danas zaslužio sre-
brnu kolajnu za hrabrost.
Ta će biti već druga na
njegovoj izbliedjeloj, pokr-
panoj surki.

A za koji dan ćete čita-
ti izvješće u novinama: *Iz-
medju Dubrava i Ogulin
napadnut je strojničkom
vatrom neprijateljskih zra-
koplova jedan osobni vlak.
Ubijena je jedna žena i je-
dan domobran. Srušen je
jedan neprijateljski zrako-
plov.*

I ništa više!

Palim novu cigaretu.
Promatram jednu osam-
ljenu stjenicu, koja puzi
preko klupe i pokušavam
zaboraviti dva para razgo-
račenih očiju. Noktima ne-
sviestno grebem po domo-
branovoj ostavljenoj i iz-
lizanoj puški . . .

(Iz zbirke reportaža: »Od glavnog grada do mora«).

N JE SRUŠEN

ve puške pomiešao
režanjem napadače-
djutim još se jedna
samo malo sitnije,
no. Naši na oklop-
ovaraju.
ć preletjela, nalieće
omučno.
omobrana pišti tra-
prašina i pršti sitni
a to, već piljim u
trašila.
očima! Glava moć-
kida, frcaju komadi
ilnom snagom pla-
enog lovca preleti
staje dugi trag čip-
itravom užarenom
ive prietnje i pro-

u me iz žbuna, kr-
ruku. Neki putnici
loništa i upiru pr-
tragom, za padaju-
ećeg lovca, koji se
a zapaljen zabio u
a dopre do mene
ja oborenog lovca.
na na vidiku.
zabio lice u travu i
a je kraj njega. I
uska.
a ledja. Opet krv i
nadjene oči. Mrtav
dio svoju smrt ri-
nju, da ću se i da-
i.
jedan par očiju, ko-
Njemu i seljakinji.
i zgrčena tiela na
nom podu marve-
ećaju me i opomi-
ivost borbe protiv
atelja, koji svakim
i novim kapima ri-
ašeg nedužnog na-

jedan sat iza napa-
se nije vratio. U

džep sam stavio komad iz-krivljenog čelika oborenog neprijateljskog lovca, ko-jeg smo našli izgorenog i slupanog medju kršem. Jedna pougljena lješina dimila se medju krhotinama.

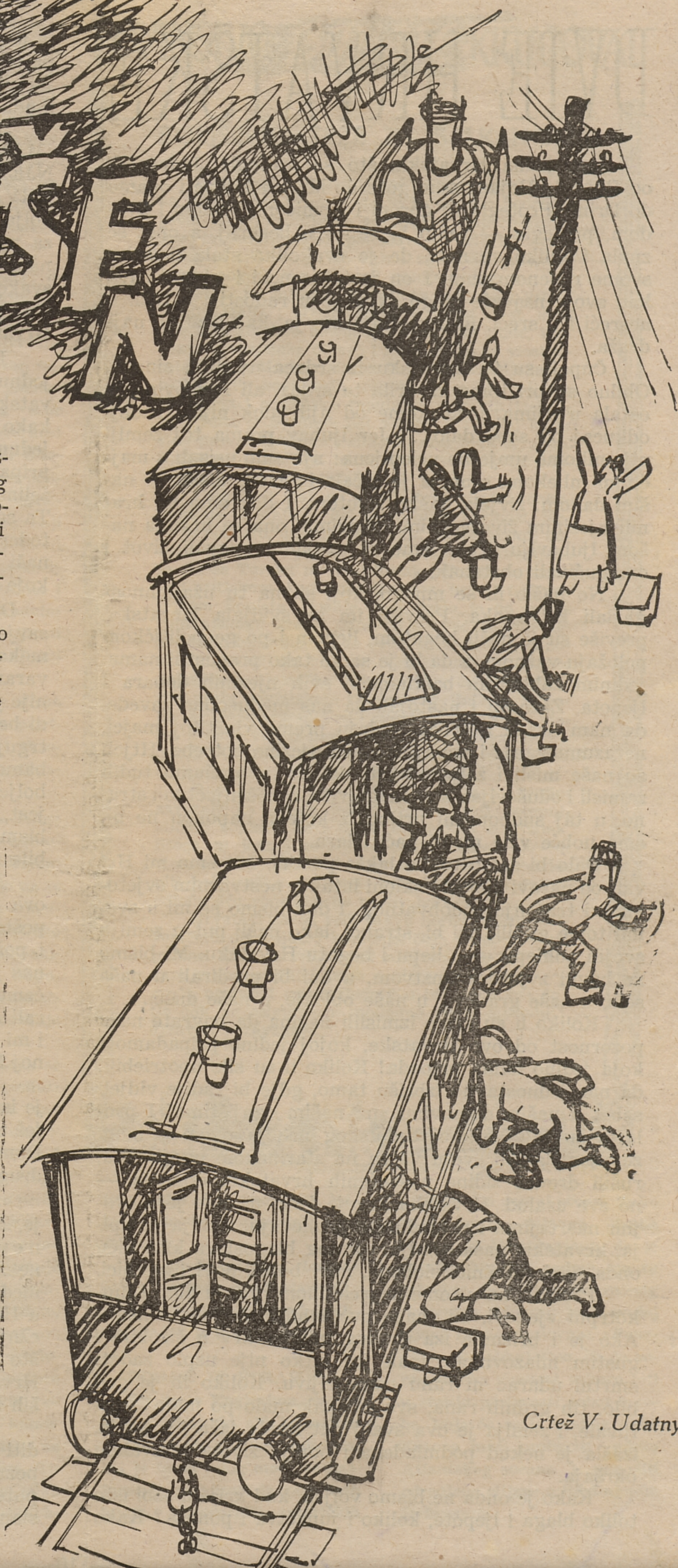
Vagoni opet drndaju po usijanim tračnicama. Odostraga na oklopnom vagonu klate se izpružene noge naših ustaša i čuje se veseli razgovor strojničara, koji je danas zaslužio srebrnu kolajnu za hrabrost. Ta će biti već druga na njegovoj izbliedjeloj, pokrpanoj surki.

A za koji dan ćete čita ti izvješće u novinama: *Izmedju Dubrava i Ogulin napadnut je strojničkom vatrom neprijateljskih zrakoplova jedan osobni vlak. Ubijena je jedna žena i jedan domobran. Srušen je jedan neprijateljski zrakoplov.*

I ništa više!

Palim novu cigaretu. Promatram jednu osamljenu stjenicu, koja puz preko klupe i pokušavam zaboraviti dva para razgoračenih očiju. Noktima nesviestno grebem po domobranovoj ostavljenoj i izlizanoj puški . . .

(Iz zbirke reportaža: »Od glavnog grada do mora«).

Crtež V. Udatny

DVIE HRVATSKE

Ima jedna Hrvatska, što se protegla Jadranom od Raše do Bojane amo gore do Mure i Drave i onamo do Drine. Protegla se gorom i ravnicom, šumom i livadom, protegla — reklo bi se — u bezkraj, a opet se znala i toliko stisnuti, da je svakolika stala u srdce svome rođenom sinu. I on je tamo nosi i vjerno čuva kao svoje najveće blago. Nosi je u radosti i u tuzi, u nesreći i u sreći. Kao svetinja mu je, kao baština najdraža.

Čupali su tu Hrvatsku iz srdaca njezinih sinova. Obilno su pri tome krvarila ta srdca, ali Domovina je ostala u njima, u svakome od njih, dok nije i zadnji odkucaj od sebe dalo... Jer ljubav prema toj zemlji nije nikome umjetno ucijepljena: nju smo usisali s majčinim mliekom, s nama je jačala i rastla, disala je našim dahom, živjela našim životom. I dok smo mi hranili njezinim životvornim sokovima, ona se hranila našom ljubavlju. Tako smo si uzajamno davali život i omogućivali obstanak.

No našlo ih se mnogo, koji su na tu uzajamnost gledali kriva oka. Previše im se svidjala Hrvatska, previše su je našli bogatom, liepom i po geopolitičkom položaju važnom, a da bi je samo tako prepustili nama, jedinim zakonitim baštinicima svih njezinih dobara i ljepota. Zato su i nastojali da nas međusobno zavede, da nam usade u srdca mržnju prema vlastitoj majci, nerazumievanje i nehaj za nju i njezine potrebe. Htjeli su naše misli i želje odvesti daleko, u prašumu tuđih zamisli i oduševljenja za maglovito, zanešenjačtvo i strano, u taj sudbonosni vrtlog iz kojega napokon ne bismo uobće više mogli naći izlaza.

Dalo bi se to toliko lakše postići, što smo mi Hrvati od naravi ponešto skloni lutanju nestvarnim svjetovima i traženju nedohvatnog. I dok bismo se mi u svemu tome gubili, oni bi, stranci, lako našli put u zemlju svojih pohlepa — u liepu i bogatu Hrvatsku. Mi bismo se bavili zvjezdoznanstvom, a oni bi prodirali u naša sela, u naše gradove, u naše običaje, u naše duše...

Koliko li su samo izmislili načina da odvrate našu pozornost od ove Hrvatske, kojoj jedino pripadamo i koja jedino nama pripada! Kolike li su sile upotriebili, da nas jednostavno izbrišu tamo, gdje bi radije vidjeli sebe: u našim domovima, na našim ognjištima! I prolazili su tako orkani tuđinskog nasilja ovom jadnom zemljom, gasili svetu vatru na starinskom ognjištima, rušili drevne zidine posvećenih hrvatskih domova — no sve uzalud. Hrvatska krv je jača, pa ako je u svojim nasrtajima i neštedimice prolievaju, zemlja je upija, hrvatska, naša zemlja, i iz tog blagoslova krvi niču onda novi zatočnici slobode, novi borci, novi osvetnici.

Prolazili su u tome neprekidnom rvanju dugi i mukotrpni vjekovi, ali snage ove zemlje nisu smalaksale. Ako je i briznula iza svakog udarca krv u širokim i gustim mlazovima, ipak joj nitko nije uspio zadati smrtni udarac ni ranu nezacjeljivu. Koliko ih je god bilo, tih grdnih rana, sve su ipak malo po malo izcjeljivale, i zemlja je ova svaki put izašla jača i svježija, izašla je nekud podmlađena i punija života iz svakog okršaja.

Kako je onda ne bismo voljeli, kad krije u sebi isto toliko blaga i ljepote, koliko i junačtva i ponosa? Kako je ne bismo i sad voljeli, svu doduše okrvavljenu i popaljenu i na po već zarušenu, ali ljepšu no ikada u toj jezovitoj slici, ponosniju no ikada — našu više nego **ikada!**

SADA TEK PRAVO OSJEĆAMO, DA SAMO NJU IMAMO, NJU JEDINU, SADA TEK UPAMTISMO NJEZINO IME: — zove se NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA. Sada tek, jer nam nikad prije nije bila bolja, nikad bliža ni draža, i jer nikada dosad nismo za nju tako i toliko žrtvovali. Sada tek ćutimo, kako nam žilama teče, kako nam je u mislima, u duši, u svakoj i najsitnijoj čestici našega bića. Sad napokon z n a m o, ma koliko inače možda i bili neharni, **da smo Hrvatska i da ćemo se u Hrvatsku pretvoriti...**

I gle čuda: BAŠ SADA nam ponudiše — drugu jednu Hrvatsku. Nazvali su je »federalna država Hrvatska u okviru Jugoslavije«. Uostalom, svejedno je, kako nazivlju to, što nam nude: mi poznajemo **samo jednu** Hrvatsku, tu koja nas je rodila, kojoj srdcem pripadamo, za čiju se čast i slobodu borimo i u kojoj želimo biti i bit ćemo jednoga dana izključivi gospodari. Ta se Hrvatska ne zove i ne će se zvati ni banovina ni federacja, ni protektorat, jer je već knezovi i kraljevi naši okrstiše tim istim imenom, što ga i danas nosi i koje je jedino pravo njezino ime.

Druga Hrvatska je izmišljotina neodgovornih i bezsavjestnih, predvodilaca pustolova i plaćenika varava meka tuđinaca i tuđinskih plaćenika. O njoj ne razgovaramo, jer je nema i ne bi je nikad ni bilo. Najodlučnije je odbijamo i odbacujemo kao nedostojnu igru ljudi bez časti i obraza, koji za novac i osobnu udobnost trguju s najvećom svetinjom jednoga naroda. Ne trebamo druge Hrvatske, jer več imamo jednu, od koje bolje i ljepše ne tražimo. Mi je volimo takvu, kakva jest, hoćemo je i siromašnu i osakaćenu i nevoljnu i ne bismo mienjali niti za drugu Hrvatsku, sve kad bi to bila zemlja slasti ili lasti.

O v a nas je Hrvatska rodila, ova digla na noge, ova nam je pružila kruh naš svakdanji, siromaški ali pošteni naš kruh; ova nas je Hrvatska naučila ponosa i požrtvovnosti, borbi i samopriegoru — i zato je za nas j e d n a i j e d i n a. Branili su je naši otci, branit ćemo je i mi. Živjeli su za nju, živjet ćemo i mi. Prezirali su smrt kako je jedino Hrvat umije prezirati, a to i mi činimo i činit ćemo uviek, kad se bude radilo o jednoj Hrvatskoj, jedinoj, koju imamo.

Onu drugu Hrvatsku prepuštamo onima, koji su je izmislili. Ta ne postoji nigdje na kugli zemaljskoj, a još manje je ima u našim srdcima. Ona pripadaju pravoj Domovini Hrvata, Nezavisnoj Državi Hrvatskoj, a za drugu, krivotvorenu, nema u njima mjesta.

Prekasno su došli sa svojom ponudom. Nekad prije, dok nam djelom ne dokazaše, da su samo i jedino n e p r i j a t e l j i Hrvatske i svega, što je hrvatsko, nekad bismo im možda još malo i vjerovali. Sada im međutim baš ništa više ne vjerujemo. I nitko im više u Hrvatskoj ne vjeruje. Nitko od triezníh — i od otriežnjenih, a takvih je malo — hvala budi upravo time, što nam sada, poslije svega, nude »federalnu državu Hrvatsku«. Baš ti su pomogli progledati onima od naših ljudi, što su ih možda još do jučer sliepo sliedili.

Ne, hrvatski narod nije diete, da bi ga trebalo voditi za ruku, ni maloljetnik, da bi trebao skrbnika. On poznaje svoj put i svoje životno poslanje. Ići će tim putem ne obazirući se ni na koga i izvršit će svoje poslanje. Pošto je jednom razkinuo okove robovanja tu-

SNAGA ODPORA

Svakidašnji život Hrvata i Hrvatske bio je samo borba, ljuta, krvava borba, koja je tražila od svakoga sve, a nije davala nikome ništa, osim častne smrti i neizražene pomisli na sretnije potomke...

U tome se nalazi unutarnji smisao našega odpora u prošlosti.

Poginuti častno, a ne radi časti. Poginuti s mišlju na potomke, kojima će biti bolje.

Takav duh naših predja pobjedio je i slomio sve zapreke.

Poviest hrvatskog naroda je školski primjer i dokaz, kako višak ljudstva i tvoriva ne može odnieti pobjedu nad onim narodom, koji nema ništa nego snagu odpora.

Krvava današnjica hrvatskog naroda opet je jedinstveni dokaz za potvrdu te istine.

Bez samodopadnosti danas se možemo pitati: Zar bi ijedan drugi narod mogao izdržati ovo što mi danas kroz četiri godine izdržavamo?

Zar drugi na našemu mjestu ne bi izgubio volju i za život, a kamo li još boriti se?

Mi naprotiv izgledamo kao da nas patnje jačaju. I što su one veće, mi smo čvršći.

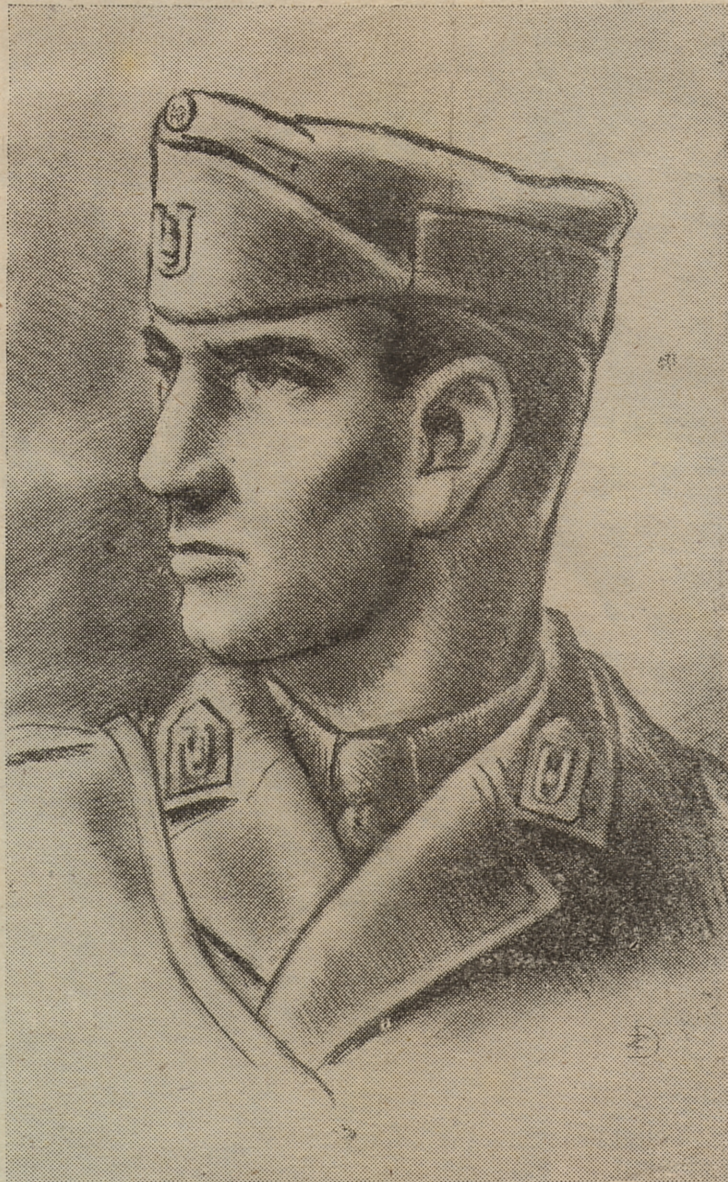
Vidi se, da nismo kao jablan ili topola.. Mi smo kao hrast, koji se grana i jača samo pod burom i olujom...

Ali i hrast treba blagih mirnih, sunčanih dana, kad ni lišće ne treperi. Treba ih da se pupi razcvatu, da se grane pomlade, da se krošnja smiri i razvije...

I mi smo Hrvati željni takvih dana: I možda se nitko ne veseli miru kao mi. Mi željno čekamo uistinu mir, koji će nam donieti plodove naše muke i rada. Mi čekamo mir života, a znamo da nam neprijatelj sprema mir groba. Mi ćemo protiv njega nastupiti jakošću našeg povjestnog duha — snagom odpora.

Mi želimo svoj mir, jer znamo, da je najjadniji onaj narod koga neprijatelj umiri.

Doklegod u granicama Hrvatske Države ne odahne i posljednja šačica hrvatske zemlje, za nas nema mira. Doklegod i posljednji buntovnik ne pane na koljena pred Hrvatskim vojnikom, za nas nema mira. Doklegod i posljednji uljez ne pane u borbi ili ne napusti našu grudu, za nas nema mira.

Najbjedniji je onaj koji u najnapetijem času narodne i svjetske poviesti pomišlja na odstupanje od borbe i žrtve... Takav duh je prije konca izgubio i rat i mir, jer je klonuo i pustio da u tutanj podje sve što se krvlju dosada stvorilo, da se katastrofa nastavi u gorem obliku... Mi Hrvati srećom nemamo mnogo takvih ljudi. U koliko postoje, oni sjede po kavanama ili se kriju pred »racijama«...

Hrvatski Narod predstavljen u svojoj vojsci zna da bi mir bio gori od rata, kad ne bi donio svakome svoje.

Neprijatelj pak koji je sve poduzeo da naš narod dovede do očaja, misleći da će ga tako slomiti, vara se i ne poznaje izvornu snagu naše poviesti... Da nas gladi i miluje, možda bi nas razvodnio, predobio i slomio... Ali kad nas tuče, zaboravlja da pod udarcima gubimo sve obzire i mislimo samo na osvetu i pravicu...

Sili i snazi mi smo suprotstavljali snagu odpora. Tom snagom smo pobjedili u prošlosti pa ćemo pobjediti i u sadašnjosti.

S puškom u ruci čekamo dok drugi prvi pruži pomirnicu ruku.

To je dužnost i pravo samo onih koji se brane.

GRGA ROGLIĆ

---

djim narodima i državama, on nikome više ne će pružiti ruke da mu ih ponovno sputa u lance.

Mi imamo dovoljno izkustva o tome, što je sloboda i kako se ona odkupljuje, pa prema tome i kolika joj je ciena. Uzalud nam dakle dolaze sa nadomjestcima, koji bi imali nadomjestiti državnu slobodu i samostalnost, što ih sada imamo. Svoju narodnu Državu ne mislimo ni davati ni prodavati. Za nju se ne kanimo cjenkati. Za nju nema izmjene ni zamjene.

Samo jedna je Hrvatska. Jedna, koja jest, koju priznajemo i ljubimo. Drugo za nas nema, jer ne postoji, jer nam je ne će ni ne mogu dati. A sve kad bi nam je i dali, ne možemo je primiti ,jer ne primamo ni dobre ni zle milostinje. Primamo samo ono, za što smo se borili, što smo si na maču izvojevali. Samo to je n a š e.

Zato je samo jedna Hrvatska n a š a, i to ona, koju već imamo, Nezavisna Država Hrvatska, jer smo nju htjeli, za nju se borili i nju i dobili. U njoj ćemo dieliti vlast s Bogom, pa već ni s kim više na svietu!

S. VITKOVIĆ

NAŠA OGNJIŠTA I BOJIŠTA

Hrvatska država mora ostati — O značenju ustaške prisege — Hvale vriedan primjer požrtvovnosti — Tko vodi partizane? — Ustaša Rudolf Delać, s nama je! — Ustaški satnik Marijan Perković — s nama je!

HRVATSKA DRŽAVA MORA OSTATI

6. kolovoza održali su u Našicama skupštinu stožernik stožera Livac-Baranja g. Josip Šredl i zapovjednik II. ustaškog stajaćeg sdruga dopukovnik g. Ivan Stier.

Davno prije početka skupštine na trgu u Našicama počeo se okupljati narod, koji je u velikim grupama pridolazio.

Skupštinu je otvorio ustaški logornik Franjo Matković, pozdravivši prisutne i predao rieč stožerniku Šredlu.

Stožernik Šredl u svom dugom govoru razložio je poviestni razvoj ustaštva počam od otca Domovine Ante Starčevića, preko braće Radića. do njegovog ostvarenja po Poglavniku Anti Paveliću, obnovom Nezavisne Države Hrvatske. Naročito je iztakao, da se ustaštvo u svojoj primjeni odrazilo, koliko medju omladinom, toliko i medju seljačtvom, radničtvom i školovanim. Da je seljačtvo, koje je stup i temelj države, pa i ono u najugroženijim krajevima, pokazalo svojim djelima, da je ustaški raspoloženo i da se bori samo za jedan cilj, za svoju Nezavisnu Državu. Iznio je tvrdnju, da Hrvatska, kao država, mora obstati, jer to žele svi njezini sinovi, koji su to dokazali svom djelovanjem, borbom, radom i životom, što se najbolje odrazilo u uporedbi sa generalima propale države, zle uspomene, kada su i ako nepismeni domobrani i ustaše, bili nacionalno sviestniji od svih onih, koji su nas goleruke slali na njemačke tankove, a u kritičnom času izdali narod i državu.

Na završetku govora iztakao je, da je kod hrvatskog naroda sviest i ljubav prema

DOMOBRAN GORSKOG SDRUGA
Z. Dučmelić, ratni izvjestitelj P. T. S-a

domovini tako jaka, da će moći pobiediti i najljućeg neprijatelja.

Poslije stožernika govorio je dopukovnik Stier, koji je u svome jednostavnom govoru iznio političko stanje sadašnjice, te sa mnogo primjera iz vlastitog izkustva dokazao etičku razliku izmedju ustaške borbe s jedne strane i borbe odmetnika i svih neprijatelja hrvatskog naroda, bez obzira na naziv i boju s druge strane. Iz svog dugog izlaganja izveo je zaključak, da se hrvatski narod, od obnove države do danas, nalazi u neprekidnom obrambenom ratu, koga su mu nametnuli uljezi, stranci ili plaćeni pokvarenjaci, da se hrvatski narod bori samo za svoje, bez ikakvih napadačkih namjera prisvajanja tudjeg.

Narod je pun oduševljenja saslušao oba govornika, te uz burno odobravanje i klicanje Poglavniku i državi, manifestirao svoju odanost i privrženost svome Poglavaru.

O ZNAČENJU USTAŠKE PRISEGE

Dana 13. kolovoza 1944. g. u Čapljini je obavljena prisega ustaških dužnostnika i to: logorskih pobočnika, tabornika i taborskih pobočnika, za tabor Čapljinu i Hutovo. Označenju ustaške prisege i dužnostima ustaških dužnostnika govorio je logornik Martin Prkačin. Prisegu je položilo 16 dužnostnika.

Na dan 15. kolovoza 1944. god. održana je velika ustaška Skupština u Gracu, kotar Čapljina. Skupštinu je otvorio tabornik Ivan Mustačić. Glavni govornik je bio Stožernik ustaškoga stožera Rama-Hum g. Tomislav Mesić. Poslije stožernika govorio je logornik Martin Prkačin. Prilikom govora narod je u više mahova govornike prekidao sa odobravanjem i poklicima Poglavniku i Nezavisnoj Državi Hrvatskoj. Skupštini je prisustvovalo oko 3000 do 3500 duša. Poslije skupštine došlo je do pravoga narodnoga veselja tako da se je ostalo skoro do same noći i ako je skupština bila odmah poslije pola dana.

Dana 16. kolovoza 1944 g. ustaški logor Čapljina priredio je zadušnice za pokojnog generala poručnika viteza Franju Šimića, koji je poginuo u Mostaru na dan 9. kolovoza 1944. god. Svečanim zadušnicama prisustvovalo je veliko mnoštvo naroda, jedan počasni sat us-

taške vojnice, nekoliko njemačkih časnika na čelu sa zapovjednikom mjesta.

HVALE VRIEDAN PRIMJER nesebičnosti i požrtvovnosti

Pripadnici XVIII. ustaške bojne II. sdruga u Đurđenovcu skupili su izmedju sebe Kuna 120.420.— za postradale od bombardiranja u Osieku. Novac je predan na upotrebu Gradskoj štedionici u Osieku.

Ovaj hvale vriedan čin, neka bude primjer svima ostalima, a našim dragim ustašama služit će na čast, jer su, daleko od svojih, stavivši se u službu naroda i države, duboko suosjećajući sa postradalima, kojima je pomoć potrebna, sjetili se onih najpotrebnijih i od svojih usta odkidali, da bi pružili pomoć onoj braći, koja su od zločinačke ruke našeg neprijatelja stradala.

USPJELA PRIREDBA U DJURDJENOVCU

5. o. mj. ustaški tabor i tabor mladeži u Djurdjenovcu, priredili su u dvorani Hrvatskod radničkog doma ustaške sielo u korist obnove mjestne župne crkve.

U prepunoj dvorani gledalaca, izveden je biran program, kojeg je izvedba bila na zavidnoj visini. Na djelu se pokazala suradnja i rad političkog i odgojnog diela ustaškog pokreta. Naročiti trud za ovu priredbu uložio je Jurina činovnik Našičke, koji je uvježbao vlastito djelo, prikaz u slikama sa krasnoslovom, pod naslovom »Hrvatska kroz viekove«. Osobito oduševljenje kod gostiju pobudio je balet, koji su izvela sasvim mala djeca sa lutkama, obučena u biele opravice.

Ženska loza ustaškog pokreta, na zamolbu tabornika Zgage, spremno se je odazvala na suradnju povodom ove priredbe, te je priredila obilnu zalogajnicu.

Djurdjenovčanima može služiti na čast, da su ovim težkim prilikama uzpjeli prirediti ovakovo sielo .

Medju gostima zapaženi su zapovjednik II. Ustaškog stajaćeg sdruga dopukovnik Ivan Stier, stožernik stožera Livac-Baranja, Josip Šredl sa pobočnikom ustaškim nadporučnikom Stjepanom Bilićem, stožernica ustaške mladeži Marija Kroupa, stožerna odjelna upraviteljica za umieće Evica Tesz, te zapovjednik posade sa častnicima. Na priredbi je svirala domaća ustaška glasba.

1,268.505 KUNA SABRANO JE ZA »POMOĆ« U POŽEGI

Gradski odbor »Pomoći« završio je račune za poslovanje u prošloj radnoj godini. Sabrano je u mjesecu studenom 221.106, u prosincu 136.102, u siečnju 1944. 201.128 u veljači 249.760, a u ožujku 94.921, dakle ukupno 903 tisuće i 17 kuna, od čega je poslano u Zagreb 541.810, dok je 361.206 kuna ostalo gradskom odboru zajedno s 19.760 kuna od raznih ureda, pa je odbor podielio 380.966 kuna gradskoj sirotinji prigodom božićnih i uzkrsnih blagdana, a osim toga nabavljena je obuća i odjeća za siromašne učenike. Za Hrvatske povratnike iz Italije sabrano je u Požegi 131.650 kuna, a prigodom trećeg Hrvatskog tjednika Majke i djeteta sabrao je odbor 214.078 kuna, od čega je poslano središnjici u Zagreb 64.223 kune, a 149.854 kuna je ostalo odboru za podjelu siromašnim hrvatskim majkama s brojnom djecicom. Na taj način je u Požegi »Pomoć« sabrala ukupno 1,268.505 kuna.

IMENOVANJE

Poglavnik je svojom odredbom imenovao liečnika pukovnika Ustaške vojnice dra Muhameda R i d j a n o v i ć a, djelatnim ustaškim pukovnikom u Poglavnikovoj tjelesnoj bojni.

POMOĆ SIROMAŠNIM MAJKAMA

Ovih dana tabor ženske loze Ustaškog pokreta u Banja Luci podielio je 100.000 Kuna pomoći siromašnim majkama, čiji se muževi nalaze na bojištu u domovini ili van nje. Priloge u ovu svrhu dali su gradjani u tjednu majka i diete. Takodjer ovih dana pripadnice ženske loze Ustaškog pokreta posjetile su ranjenike u domobranskim bolnicama, te ih tom prilikom nagradile liepim darovima. Pripadnice zadržale su se u duljem razgovoru s pojedincima i zanimale su se za razvoj i stanje njihove bolesti. Na ovoj liepoj i srdačnoj brizi ranjeni domobrani izrazili su svoje veliko zadovoljstvo i radost. Uza svu ovu djelatnost tabor ženske loze Ustaškog pokreta poveo je skrb kako bi majkama s novorodjenčadima osigurao potrebno rublje.

TKO VODI PARTIZANE?

»Borci i rukovodioci VIII. udarne kordunske divizije« izdali su letak, u kojem objavljuju tok razprave, vodjene pred komunističko - partizanskim »narodnim sudom«. Iz toga letka vadimo ove podatke:

Viši vojni sud sačinjavaju: predsjednik pukovnik Bogdan Oreščanin, komandant IV. korpusa narodno - oslobodilačke vojske, i članovi: pukovnik Ilija Pavlović, član glavnog štaba Hrvatske, podpukovnik Miloš Šumonja, komandant VIII. udarne divizije, podpukovnik Nikola Vidović, komandant kordunskog područja, Mile Martinović, predsjednik okružnog N. O. O.-a za Kordun, Miloš Miščević, odbornik občinskog N. O. O.-a Veljun te partizani Stanko Manojlović i Milić Niković. Državni tužilac Dušan Brkić, član predsjedništva ZAVNO-H-a. Branitelji Stevo Tomić Politkomesar II. brigade VIII. udarne divizije Milutin Košarić, komesar štaba grupe i odreda i Ivo Amulić, član okružnog N .O. O.-a Korduna.

Boljševičko - partizanska krugovalna postaja »Slobodna Jugoslavija« u Tiflisu u zvedbi od 6. o. mj. navodi, da je »zapovjednik 20. dalmatinske divizije podpukovnik Miloje Uzelac.«

PROŠIRENA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA DRŽAVNIH NAMJEŠTENIKA

»Narodne novine« donose zakonsku odredbu, kojom se zdravstvena zaštita proširuje na svećenike i vjerske službenike priznatih vjeroizpovjesti, koji s naslova vršenja javne službe primaju državnu pomoć, a nisu nigdje obvezatno osigurani u svrhu zdravstvene zaštte.

† RUDOLF DELAČ

Zločinačka ruka neprijatelja hrvatskog naroda prekinula je u svojem divljanju protivu svega što ime i obilježje hrvatsko nosi još jedan život čovjeka bezgranične ljubavi za domovinu i narod hrvatski — ustaškoga poručnika Rudolfa Delača.

Ustaški poručnik Rudolf Delač bio je zapovjednik posade u Vel. Grđevcu Vel. župe Bilogora, na podnožju Bilogore, stjecištu odmetnika u onome kraju, kao hrabar i neustrašivi borac svojim nastupom kao zapovjednik posade natjerao je strah u kosti odmetnika, a pučanstvu onoga kraja u velike olakšao život, koji je prije njegova dolazka redovito bio ugrožavan od strane odmetnika, uslied česa je stekao veliku ljubav i poštovanje od tamošnjeg pučanstva.

Da mu se osvete, odmetnici su dana 13. lipnja ove godine udarili sa velikim snagama, topovima i težkim bacačima na posadu, a budući da on nije imao težkoga oružja, topova niti bacača, uspjelo je nadmoćnoj snazi zauzeti posadu i on je pao u robstvo.

Mučen i zlostavljan od odmetnika prema prikazu očevidaca onoga kraja, koji su bili tih dana od odmetnika zaposjednuti upitan pred samu smrt neka izrazi posljednju svoju želju on im odgovara, da posljednja želja njegova jest: »konačna pobjeda Ustaškog pokreta u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj.« To su prema prikazu očevidaca bile posljednje rieči ustaškog poručnika Rudolfa Delača.

Njegova djela kroz ono kratko vrieme njegovog ustaškog djelovanja u onome kraju ostavile su trajnu uspomenu u narodu onoga kraja.

Ustaški poručnik Rudolf Delač s nama je!

Doglavnik Miško Račan

U borbama za Pitomaču poginuo je na čelu svoje postrojbe ustaški satnik Marijan Perković. Do skrajnosti hrabar i požrtvovan, svojim je životom zadužio Hrvatsku za sva vremena, jednako kao i svi oni junaci, koji su za sreću i slobodu Hrvatskoga naroda i države položili život na žrtveniku Hrvatske.

POGLAVNIKOVA VOJSKA

Obično vladari imaju svoju posebnu »gardu« u veličini jedne bojne, pa i pukovnije, ali da imadu velike postrojbe, sdrugove, koji se povećavaju bez ograničenja, to je možda nekima neshvatljivo. Ima još više toga neshvatljivoga za »one s druge strane«, kojima Nezavisna Država Hrvatska ne miriši. Nekima je »ludo« bilo, što je uobće Poglavnik baš u ratno doba uzkrisio hrvatsku državu. Tvrdoglavošću im se čini ustaška nepopustljivost i odlučnost u vođenju države Hrvatske, naročito, za vrieme ovog rata. To su ljudi, koji ne vole raditi, već samo čekaju »pečenog vrabca iz neba« ili »raj na zemlji« te se tješe, da ipak jednom ne će biti ustaša i Ustaške Hrvatske. Da, ali kada ne bi bilo Poglavnika sa svojim ustašama, tada ne bi bilo ni države Hrvatske, ni Hrvata, koji bi znali govoriti hrvatski, koji bi mislili hrvatski, koji bi bili vojnici, seljaci, umjetnici i učenjaci hrvatski. Nisu ustaše za to, da silom — kako »Jugoslaveni« i slavoserbi »dokazuju« svietu — i da protiv narodne volje uzdrže Poglavnikov — kako oni kažu — režim. Ustaše sa svojim Poglavnikom zato su tu — u svojoj Hrvatskoj među svojim narodom — da uzdrže Hrvatsku, da obrane slobodu hrvatskom narodu, da mu osiguraju budućnost, blagostanje. Ustaše nisu Amerikanci, Škoti, Rusi, Šumadinci, »Jugoslaveni«, ili bilo koji narodi, već su ustaše hrvatski sinovi, čuvari svojih hrvatskih domova, svoje slobodne države Hrvatske. Ustaštvo nije nosilac ovakvog ili onakvog režima, ustaštvo je nosilac hrvatske državnosti. Ustaše nisu bezbojni vojnici, oni su hrvatski vojnici.

*

Poglavnik je na šetnji zagrebačkim ulicama. Bez pratnje. Bez svoje Tjelesne Bojne starih ustaša emigranata, a nema ni svojih sdrugova. Poglavnika narod susreće s najvećim oduševljenjem. Svakomu Hrvatu srdce zadrhće od veselja, kada gleda u svojoj blizini svog Vrhovnika, koji samo jedno želi: usrećiti sve svoje Hrvate, pa i strance kao dobre i skromne goste, u slobodnoj državi Hrvatskoj. Ta, kada bi trebalo, svaki Hrvat s ponosom bi bio Njegova tjelesna zaštita. A gdje su njegove postrojbe P. T. S. Razasute su diljem čitave Hrvatske, da brane Poglavnikove Hrvate, jer svi smo mi Hrvati samo jedno hrvatsko tielo s glavom — vrhovnikom Poglavnikom. To je svrha Poglavnikovih Tjelesnih Sdrugova. Kad smo gledali Poglavnika na šetnji, jedan »šarenjak« dobacio mi je: »Ipak nije sam, prate ga dvojica.« Dodao sam: »Što ćeš! Ako Ga već ne prate Tjelesni Sdrugovi, prate ga barem dvojica »uniformiranih« od Bojne ili Sdrugova, jer i On ima pravo na družtvo u šetnji.« Oni ostali od P. T. S-a »odmaraju« se u borbama protiv hrvatskog neprijatelja. Gdje je najveća opasnost, gdje narod najviše treba pomoći protiv pljačkaških neprijatelja, tamo idu Poglavnikovi Tjelesni Sdrugovi. A narod? Očekuje ih kao spasitelje. A kada iz pojedinih mjesta odlaze, narod za njima upravo plače. P. T. S. je naš najveći ponos. U njima je naša najveća snaga i sigurnost, jer je u njima najjače izražena misao i volja Poglavnika. Zato to i jesu Poglavnikovi, hrvatski Tjelesni Sdrugovi. Tko bi mogao ili znao spomenuti barem samo jedno hrvatsko selo (ili grad), koje se ne bi ponosilo ili koje ne bi želilo imati za obranu postrojbe P. T. S-a isto kao i Bobanove »Crnce«.

*

Poglavnik nije uzpostavio postrojbe P. T. S-a za sebe osobno. To nam pokazuju i činjenice. P. T. S. nije uz osobu Poglavnika, nego na položajima. P. T. S. je ustrojen radi probitaka Nezavisne Države Hrvatske. Kada bi se, recimo, slučajno zbili vrlo zamršeni događaji, koji bi ugrozili hrvatskom narodu krvavo izvojevanu slobodu, tada bi P. T. S. imao i te kako vidljivu i važnu ulogu. P. T. S. imaju biti neprekidna i budna tjelesna straža Nezavisne Države Hrvatske. Hrvatski narod s istom prošlošću, s istim patnjama, ranama i težnjama jest kao jedno tielo,, kojemu je glava Poglavnik. Što je tjelesna straža te glave, to je ujedno i tjelesna straža tog tiela. Poglavnikova je misao najuže povezana s postrojbama P. T. S. Tu imaju biti ponajbolji i ponajvriedniji sinovi Hrvatske, najspremniji izvršivati ono, što glava — Poglavnik zapovieda na dobro hrvatskog tiela, države Hrvatske. Po postrojbama P. T. S. najjače je izražen duh povezanosti i nedjeljivosti Poglavnika od Hrvatske i Hrvatske od Poglavnika.

MIŠKO PETER

Molitva moje majke

Noć je tamna . . ., šuma je gusta.
Ja stojim na rubu šume.
Kao straža
I čekam.
Napeo sam sluh
A oči probijaju tamu.

Davno već zamaknula je ponoć
Sitne zvjezdice jedva se vide
A ja bdijem
I čekam . . .

Misli lete kao biesni hati
Što uplašeni daše se u bieg,
Kroz polja i luge dragoga kraja.

U tami tad vidjeh sjenu drage mi majke
Gdje kleći u mojoj sobi
Do nogu razapeta Krista
I moli . . .

Kroz tamu kao da čujem:
O Razpeti
Spasi mi sina . . .!

Taj čas spazih kroz tamu
Kano da se stara mati ganu
I krunica ispa iz staračke ruke . . .
I lupnu šušnjem o pod sobe.

Stisnuh čvrsto pušku
I pogledah jače u tamu . . .

Tamo, ko da maknu neka sjena . . .
Još misli lete . . .
Ne, to nije Krist u mojoj sobi
Niti stara mati što moli

Prislonih luntu i viknuh:
Stoj! Tko ide . . .!?
Tišina . . .

Vidjeh, sjena pomaknu,
Lom granja šuštnu
Moja lunta planu.

Opet tišina

Iza ledja čuju se koraci.
Pojačanje straže.

Koraci odjekuju
A kroz njih se čuje
Molitva majke

Kriste, spasi mi sina!

VOJNIČAR

ZAPOVIED BROJ 4.

Svim ustaškim stožerima, logorima i taborima

U zadnje vrieme učestale su u Zagrebu u sve većem broju razna poslanstva, izaslanstva i slično predvođene po pojedinim dužnostnicima iz raznih područja države. Ima slučajeva, da su ti dužnostnici stigli s takovim izaslanstvom i bez znanja i odobrenja svojih nadredjenih ustaških dužnostnika.

Ovakova izaslanstva kućare u Zagrebu od jednoga državnoga ureda do drugoga ili od jedne ustanove do druge. Usljed nestašice stanova i znatne skupoće obskrbe po gostionama i svratištima izvrgnuti su najvećim potežkoćama. Uspjeh koji se time polučuje, nije ni u kom razmjeru s potežkoćama, s kojima je sve to skopčano, a često puta izostane i svaki uspjeh.

Predvođanje raznih izaslanstava u protivnosti je sa osnovnim načinom d j e l o v a n j a ustaških dužnostnika, a ako se izvršuje bez znanja i odobrenja nadređenih ustrojstvenih jedinica, u protivnosti je s propisanom stegovnošću, koje se svaki dužnostnik u svom radu mora držati.

Svaki dužnostnik može u svako vrieme, sasvim naravno, sa znanjem i s privolom nadređenih ustrojstvenih jedinica, doći ovom zapovjedničtvu i iznieti mu ne samo svoje nego i potrebe pučanstva svoga područja, pa će iste, ako su opravdane i ostvarive, naći razumievanja i podržke kod ovoga zapovjedničtva, koje će nastojati, da im se udovolji, jednako kao da je to iznielo i izaslanstvo od bilo koga broja osoba.

Zabranjujem stoga svim dužnostnicima, d a p r e d v o d e izaslanstva u Zagreb. Zabranjujem nadalje, da pojedini dužnostnici bez znanja i odobrenja nadredjenih ustrojstvenih jedinica i pojedinačno osobno dolaze ovom zapovjedničtvu ili u Zagreb uobće. Samo u iznimnim osobito važnim i neodgodivim slučajevima, kad se ne može po prednjem dozvola i odobrenje nadređenih na vrieme izhoditi, mogu dužnostnici preduzeti put i bez dozvola i odobrenja nadređenih, ali ih moraju istodobno s nastupom putovanja obaviestiti o putovanju i ovo nakon povratka u svoje sjedište opravdati.

Svaki dužnostnik, koji uzradi protivno, bit će pozvan najstrože na stegovnu odgovornost.

Za Poglavnika i Dom Spremni!

Upravni zapovjednik ustaša
(Mr. BOŽIDAR KAVRAN)

TJEDNI LISTIĆ

Na prolazu kroz ulice našeg »bielog« ili ne znam kakovog još Zagreba gotovo da bi čovjek uzkliknuo na mnogim mjestima »Vre i svoj jezik . . .« s domoljubcem Štosom. Već prije nego li ste izašli na ulice — dospio vam pod ruku brzoglasni imenik i iz njega doznajete sliedeće:

Postoje javne brzoglasne govornice i smještene su po nekim »lokalima«. Od tih »lokala« navest ćemo one za ovaj slučaj značajnije. Naime: Ivo expres restauracija, Splendid kavana, Quisisana buffet.

U oglasnom dielu još se uviek prodaju i kupuju automobili, promiče se »elegancija«, zastupaju se prerazličite »agencije«. Takodjer doznajemo, da u Zagrebu postoje i »muzičko« nakladni zavodi, nadalje »anonce interreklam«. »Antikvarijati« su takodjer brojni. »Manufakturne i špecerajske radnje« su na svakom uglu. Mnoge pak od njih imaju svoja posebna imena, sve nekakovi »artexi«, »univerzali«, »electe«, »elin-pelini«, »fenestre«, »fundusi, »gimpexi«, »bonboniere union«, »kartonaže«, »tt. elektrodin«, »kozmetika«. Koliko je tek u Zagrebu »drogerija i parfumerija«, pa onda »frizerskih salona«, pa onda onih savjeta, da se čovjek »manicure«. Ili da dalje nabrajam tražeći po brzoglasnom imeniku različite i prerazličite te ukrase liepog hrvatskog jezika počevši od »moltatexa«, pa »norsi«, »vlator«, »paketošped), pa onda »solidna roba svake kvalitete«, »prosperitas«, »inteligen service«.

Pa kad zadjete u »specijalnu trgovinu tekstilnih artikala i produkata«, tada čovjek zaista ne zna, je li na Marsu ili u blaženom Zagrebu i u Hrvatskoj. Ili se možda sjetite nekog »tehno-prometa, -klišea, -boje, -kolora, -produkta, farme . . .« Ili dodje čovjeku pred oči kakova »delikatesa«, od nekog »Grand-hotela« ili bilo kojeg drugog mu brata, jer kod nas u Hrvatskoj su svi hoteli odavna bili većinom u nehrvatskim rukama, pa se onda nisu mogli niti zvati nekim hrvatskim imenom.

Jedan književnik je rekao, da svietom vladaju tri sile ili tri »-acije«: rotacija, gravitacija i — imitacija. Hrvatski rečena ova posljednja sila — majmunstvo.

Medjutim na sreću to je samo u gradskoj sredini, jer zdravi narodni krugovi i sami izsmjehuju ovakove nakaze od jezika, kad naidju u grad. Zašto da se hrvatski seljak došavši u glavni grad svoje slobodne države teže snalazi čitajući nadpise na trgovinama, nego li kad naidje kakav svesvjetski potepuh i propalica, koji se u sili tih stranih imena osjeća dakako kao kod kuće.

Nadam se, da će ove ozbiljne rieči, potaknute s mjerodavnog mjesta, imati i željenog ploda. Mora se medjutim upozoriti gospodu, da — za one, koji ne bi mogli ili htjeli dobronamjerne upute shvatiti — morat će se progovoriti jasnijim, njima razumljivijim jezikom.

odgovaramo SURADNICIMA

O LJUDIMA KOJI ČEKAJU KRAJ

Imade kod nas skupinica ljudi, koji sjede kod kuće kriomčare, žive, pljuckaju, zabavljaju se po malo koliko se može i dade i — dakako to još nije onaj život, koji je nekada bio i na koji su naviknuli. Liepo ta braća u svojoj težkoći jauču i plaču svejednako s jedinim završetkom: »Neka se dogodi štogod hoće, samo da je već jednom kraj ...« Prije svega morali bismo ih upozoriti da je podpuni »kraj« svemu za istinu samo smrt, ali oni to valjda obzirom na same sebe ne misle.

Dakle neke druge vrste kraj. Bit ćemo mi jasniji kad su oni namjerice nejasni. Ta gospoda po tim »Bilo čim«, da nam dodju oni koji još kod nas nisu. bili. I njima je to već sve toliko »dosadilo« da niti ne pitaju što će to drugo biti kad dodje. Glavno je da dodje, da je promjena, makar za najkraće vrieme zapjevali iznova svoju staru pjesmu.

Tako rade svi budalasti. Mi ne plačemo ni za kim posebno, niti smo u ikoga na svietu posebno zaljubljeni. Jasno nam je i znademo dobro da se svaka politika osniva na prvenstveno zajedničkoj koristi onih, koji drže zajedno i samo budalasti ili slabi stoje i tamo gdje nemaju koristi. Nije to sebičnost — već posve redovan tok stvari.

I s te strane ako promatramo cielu stvar, onda — mnoge su stvari jasnije.

Eto ne suviše daleko od nas nalazi se zemlja u kojoj je bilo ljudi koji su pjevali istu pjesmu — da se već jednom svrši pa makar kako bilo. Samo bilo ih je mnogo više, jer im je to eno i uspjelo. A sada ... Je li potrebno ponavljati jednu samo stvar — da Talijani danas nisu ni u kolima ni u sanama. Čardak ni na nebu ni na zemlji. Saveznici ih jednostavno ne priznaju. Naprotiv — osiguravaju se gdjegod mogu — da Talijani pod utjecajem te pjesme — ne bi ponovno neku treću promjenu pokušali i zaželjeli.

Došli su im njihovi prijatelji i saveznici i — zabranjeno je sijanje žita u količinama koje bi bili i kadri zasijati, jednostavno za to da bi Italija bila gospodarski zavisna od saveznika. U Francuzku dodjoše — i gdjegod su oni sipali krivotvoreni novac. Pune ruke savezničkim vojnicima krivotvorenog francuzkog novca. Ova mjera je bila vjerojatno radi pomaganja Francuzima učinjena. I bezbroj drugih stvari, koje izmaknu i strogoj i lukavoj savezničkoj cenzuri. No jednom su sami saveznici spominjali da se na skupštinama ukoliko se uobće drže više ne kliče Englezkoj i Americi.

Stanoviti Talijani željeli su saveznike za osloboditelje i kad je nedavno vrhovni i najveći čovjek saveznika englezki kralj obišao južnu Italiju — narod ga je dočekao — fućkanjem. Bit će radi simpatija i zahvalnosti.

Uostalom čemu nabrajati stvari, koja su iz starijeg vremena ili koje bi netko još uviek htio opovrći.

Eto prenosimo iz tako zvanih »neutralnih« novina. Izlaze u Švicarskoj, a zovu se »Journal de Geneve« — u jednom od posljednjih brojeva bilo je doslovce ovo:

»Jedna osoba iz visokih talijanskih krugova, koja je imala važnu ulogu u politici svoje zemlje upravila nam je sliedeći list:

... kako je danas nakon godinu dana u Italiji ...

Promatrano s jedne strane s materialne — položaj je težak da ga jadnijim ne možemo zamisliti. Bieda je obćenita — veleobrt i trgovina većinom su upropašteni. Oslobadjanje prostorja napreduje djelatnošću saveznika vrlo polagano i to oslobadjanje ostavlja za sobom ruševine, koje se nagomilavaju upravo u krajevima najljepšima i najbogatijima umjetninama na cielom poluotoku.

Samo imena Monte Cassino, Montepulciano, Arezzo izazivaju slike pustošenja i strahota, kojima jedva možemo zamisliti jednake ...«

Treba li više nego li ove rieči Talijana u novinama koje ne taje da su naklonjene Englezima i da za njih pišu.

Isto samo još mnogo gorje može i nas čekati u slučaju tog »bilo kakovog« završetka.

I zato danas zamisliti se mutnom rečenicom — samo da je jednom već kraj svemu isto je što i izdajstvo najobičnije vrsti. Izdajstvo iz kukavičluka. Ljudima nekima još uviek nije jasno ,da se sloboda i nezavisnost ne dobiva na tanjuru gotova ,već da to stoji žrtava i žrtava — a najviše krvi i muka. Pa ako ne ćemo mi možda niti uživati plodova tih naših žrtava, opet ćemo ih prinieti, jer — dolaze za nama naši nasljednici i potomci, koji će znati bolje od nas cieniti slobodu i bolje je čuvati i držati.

No hvala Bogu — ti malodušnici su i malobrojni. Rekosmo o njima tih par rieči — da bi ih se pripazilo više nego prije i — onemogućilo njihovo budalasto lužetanje. Ako ne postoje drugi načini — a ono — i onaj najteži.

HRVATSKA LIKOVNA UMJETNOST

Najbolje mjerilo vriednosti jednoga naroda jest njegova umjetnost. Hrvatska likovna umjetnost, unatoč težkim prilikama, je najbolja izkaznica naše kulturne i umjetničke zrelosti, a svaka skupna izložba sadanjeg našeg umjetničkog pokoljenja dokazuje da možemo stati uz bok i mnogim većim narodima.

Hrvatski Izdavalački Bibliografski Zavod izdao je u posljednje vrieme jedno od svojih najuspjelijih izdanja — iz zbirke Liepa naša domovina — opsežnu i ukusnu knjigu pod naslovom »HRVATSKA UMJETNOST« u kojoj vidimo najbolja djela naših najpoznatijih umjetnika 19 i 20. stoljeća. Ovaj puta donosimo na trećoj strani omota sliku »Ličanin« od Nikole Mašića, našeg poznatog slikara Slavonije.

»U s t a š a«, vjestnik hrvatskog ustaškog oslobodilačkog pokreta. — Izdavač i vlastnik Ustaški Nakladni Zavod. — Ravnatelj i glavni urednik poglavni pobočnik M i j o B z i k. Uredničtvo i uprava: Berislavićeva ulica 10. — Brzoglasi: Uredničtvo: 79-00, Uprava: 64-06. — Čekovni račun br. 49.456. — Izlazi tjedno. — Pojedini broj stoji 10 Kuna. — Predplate: godišnje 520 Kuna, polugodišnje 260 Kuna, tromjesečno 130 Kuna. — Tisak Tiskare Ustaškog pokreta, Berislavićeva ulica 10. — Za tiskaru odgovara Viktor S m o k v i n a, Zagreb, Medovićeva ulica 2.

Nikola Mašić

